יודען, געדענקט די רדיפות אויף אייערע ברידער אין דייטשלאַנד

Opłata pocztowa niszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פּרייז 15 גראָשען

היינט 10 זייטען

נייער פאָלקסבּלאַט

№ 151	Łódź, Niedziela, 2 lipca 1933 r.	עלפטער יאָהרגאַנג	לאָדז, זונטאָג, ח' תמוז תרצ"ג	№ 151

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 224-71

50 טויזענט יודישע משפחות

בּאַזעצען אין ארץ־ישראל אין משך פון 5 יאָהר

פּלאַן פון ד"ר חיים ווייצמאַן צו שאַפען אַ פאָנד פון 5 מיליאָן פונט

ניו־יאָרק, 1. (יט"א טעלעגראַפיש).

דאָ איז פאָרגעקומען אַ פייערליכער קבלת־פּנים לכבוד חיים ווייצמאַן אויף וועלכען ס'זענען אָנוועזענד געווען 3 טויזענד מאַן.

דר. ווייצמאַן האָט אין זיין רעדע אַרויסגערוקט אַ פּלאַן פון בּאַזעצען אין ארץ־ישראל 25 טויזענד יודישע משפחות אין משך פון פינף יאָהר. דאָס וועט באַקאַמאַל אַזויפיל יודען געבּען די מעגליכקייט זיך איינצואָרדנען אין לאַנד. די גאַנצע וועלט דאַרף מאַכען די גרעסטע אָנשטרענגונגען צו שאַפען אַ פאָנד פון פינף מיליאָן פונט.

מ'וועט אויך פערהאַנדלען מיט דער דייטשער רעגירונג צו ערמעגליכען די דייטשע יודען אַרויסצוציהען זייערע קאַפּיטאַלען קיין ארץ־ישראל. ארץ־ישראל — האָט געזאָגט ד"ר ווייצמאַן — איז ביכולת אויפצונעהמען פופציג טויזענד יודענליכע פון דייטשלאַנד.

ליפסקי בּעגריסענדיג ד"ר ווייצמאַן האָט צווישען אַנדערע געזאָגט, אַז דר. ווייצמאַנ'ס צוריקטרעטען פון דער טעטיגקייט זייט'ן לעצטען קאָנגרעס איז געווען אַ גרויסער פערלוסט פאַר ארץ־ישראל, דער פעהלער דאַרף איצט אויסגעבעסערט ווערען.

24 איטאַליענישע הידראָפּלאַנען

זענען אָפּגעפלויגען אויף אַ רייזע איבּער'ן אַטלאַנטיק

רוים, 1. (ספ. טעל.)

דער סטאַרט פון דער עסקאַדרע פון איטאַליענישע הידראָפּלאַנען קיין טשיקאַגאָ איז פאָרגעקומען היינט אינדערפריה פון אָרבּעטעלאָ.

איבּער די אַלפּען איז אַ געדיכטער נעפּעל. פינף אַ זייגער מיט פערציג מינוט איז אָפּגעפלויגען דער ערשטער אַפּאַראַט, אין וועלכען ס'האָט זיך געפונען דער איטאַליענישער מיניסטער באַלבאָ. אין פערלויף פון צוואַנציג מינוט זענען אָפּגעפלויגען אַלע איבּעריגע 24 אַפּאַראַטען, היינט זאָל די עסקאַדרע דורכמאַכען דעם וועג ביז אַמסטערדאַם.

גענף. 1. (ספ. טעל.)

פון באַזעל מעלדעט מען אַז די עסקאַדרע פון די איטאַליענישע אַעראָפּלאַנען איז האַלב 9 אינדערפריה אַריבּערגעפלויגען די שווייצאַרישע גרעניץ.

די ערשטע קרבנות אין דער רייזע

בערלין, 1. (ספ. טעל.)

די איטאַליענישע פליה־עסקאַדרע בּראש מיט גענעראַל בּאַלבּאָ איז איינס אַ זייגער אָנגעקומען קיין אַמסטערדאַם. די פליהער איז געמאַכט געוואָרען אַנ'אָוואַציע. פאַר'ן לאַנדען איז געשעהן אַ קאַטאַסטראָפע מיט איינעם פון די הידראָפּלאַנען. דריי פליהער זענען שווער פערוואונדעט געוואָרען, און איינער איז אומגעקומען.

צעהנדליגער טויזענטער פּוילישע יודען געצוואונגען צו פערלאָזען דייטשלאַנד

נייער אַרבּייטס־געזעץ אריין אין קראַפט

בערלין, 1. (יט"א טעלעגראַפיש).

פון 1־טען יולי געהט אַריין אין קראַפט דאָס נייע אַרבּייטס־געזעץ לויט וועלכען אַלע בּירגער פון פרעמדע מלוכות וואָס פערדינען ווייניגער פון 700 מאַרק אַ חודש, וועלען בּעקומען צוגאָבּ־אַרבּייטס־ערלויבּענישען. די וואָס וועלען אַזעלכע ערלויבּענישען נישט בּעקומען וועלען מוזען פערלאָזען דאָס לאַנד.

דאָס דאָזיגע געזעץ וועט שווער טרעפען די גרעסטע מעהרהייט יודען פון פרעמדע מלוכות, בּפרט פּוילישע יודען וועלען אַזוי אַרום אויסגעוויזען ווערען פון לאַנד.

בעמ. פון רעדאַקציע:

מיט אַ קורצע צייט צוריק האָט יט"א מיטגעטיילט, אַז ס'גרייט זיך אַ געזעץ לויט וועלכען צעהנדליגער טויזענדער פּוילישע יודען וועלן געצוואונגען זיין צו פערלאָזען דייטשלאַנד.

ווי ס'שטעלט זיך אַרויס, איז דאָס געזעץ דאָס נייע אַרבּייטס־געזעץ, מחמת די פרעמדע בירגער וואָס פערדינען מעהר ווי 700 מאַרק אַ חודש זענען דאָ זעהר ווייניג און די דאָזיגע וועלען איצט מוזען פערלאָזען ס'לאַנד, און די פרעמדע מלוכות וועלען אין דעם פאַל אפילו נישט קענען איבּערוואַרפען.

איינלאַדונג.

געעהרטע ה"ה מיטגלידער און סימפּאַטיקער.

אייך איז גוט בּעוואוסט און בּעקאַנט דער פאַריין „מחזיקי חולים" מיט זיין הילפס־טעטיגקייט פאַר אונז'ע מיטעלסטע קראַנקע.

מאָרגען, מאָנטאָג, ד. 3 יולי אָרגאַנעזירט אונז „מחזיקי חולים" אַ בּלימעל־טאָג

און מיר לאַדען אייך איין מיט אייערע פרויען און קינדער צו קומען דעם היינטיגען טאָג, כּדי אָנטיילצונעהמען אין בּלימעל־טאָג.

די צייט איז קורץ! די הילף איז דרינגענד!

די פערוואַלטונג פון „מחזיקי חולים"

קיליגסקיעגאָ 120.

בעמ.: טעטהעלפער פון גמער'ס ראיאָן קענען זיך נאָך הי... איינשרייבּען ביי גאָלדריש, נאַווראָטשקי 25.

וויכטיג פאַר זאַקען און טריקאָטאַזש פאַבּריקאַנטען און אַנדערע!

איך מאַך בּעקאַנט, דאָס נאָך דער ליקווידאַציע פון דער פירמע טאָרנער און פינקעל, איז דער לאַגער איבּערגעטראָגען געוואָרען אויף נאָוואָמיעסקאַ 8 אין הויף.

דער לאַגער איז פערזעהן מיט אַ רייכען אויסוואַהל פון פערשידענע גאַרנע זאָווי: געפאַרבטע, מערצעזירט, געבּלייכט ווי אויך אין אַלע נומערן. מולינע אין רוי מערצעזירט. איך בּעזיץ אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע גלאַנץ־גאַרן אין פערשידענע גומערן ווי אויך קאָלירען, אויך געטריבּען.

מיט אַכטונג J. TORNER

Łódź, Nowomiejska 8, tel. 238-87.

בּעקאַנטמאַכונג.

דאָס לאַנגיעהריגע גאַרן־געשעפט אונטער דער פירמע טאָרנער און פינקעל, נאָוואָמיעסקאַ 6, מאַכט בּעקאַנט, אַז נאָכ'ן אַרויסטריט פון ה' טאָרנער עקזיסטירט דאָס געשעפט ווייטער אונטער דער פירמע ס. פינקעל און דער לאַגער איז פערזעהען מיט אַ רייכען אויסוואַהל פון שטרימף־גאַרנע, געפאַרבטע און מערצערזירטע, וויגאָניע און מולינע, אויך אַלע סאָרט גלאַנץ־גאַרנע אין אַלע פאַרבּען פון דער אייגענער גלאַנצעריי. איך עמפּפעהל זיך ווייטער דער געעהרטער קונדשאַפט

מיט אַכטונג S. FINKEL

Łódź, Nowomiejska 6, tel. 191-22. 3503

אַכטונג סווימטער־נייער!

היינט, זונטאָג, פּינקטליך 7 אָווענד, קומט פאָר אין לאָקאַל פון האַנדווערקער־פעראיין, פּיעטריקאָווער 64

אַ גרויסע פערזאַמלונג

פון אַלע לאָדזער סווימטער־נייער.

אַלע מוזען קומען פּינקטליך!

די פאַך־קאָמיסיע פון סווימטער־נייער. 3498

די פערוואַלטונג פון דער געזעלשאַפט צו פלעגען קראַנקע

„בּקור חולים" און קאָמיטעט „אָזדראָוויסקאַ"

מאַכען בּעקאַנט, אַז אין חודש יולי 1933 וועלען פאָרקומען הזכרות אין דער שוהל פון דער געזעלשאַפט פּלאַץ וואָלנאָשטשי 10, צו וועלכע עס לאַדען איין קרובים, פריינד און בּעקאַנטע לויט פאָלגענדען סדר:

ד. 3	יולי	ד. י.	7	פריה	נאָך נ"ע	עליאַש קאַרא
„ 4	„	„	7	„	„	רוזשאַ מינץ
„ 5	„	„	12.30	פאַרמ.	„	אַדאָלף קאָוואַרלאַ
„ 7	„	„	7	פריה	„	י. קראָוצאָוואַ
„ 8	„	„	10	„	„	ערנעסטינאַ גינזבּערג
„ 8	„	„	10	„	„	משיזשי ראָזענטאַל
„ 9	„	„	7	„	„	עסטאַ ליסקיער
„ 11	„	„	7	„	„	טערעזאַ זילבּערשטיין
„ 11	„	„	7	„	„	בּערטאַ פישמאַן
„ 13	„	„	7	„	„	אננאַ לעווינסאָן
„ 13	„	„	7	„	„	ד"ר מיעטשיסלאַוו פּאָזנאַנסקי
„ 16	„	„	12	„	„	דוד רייכמאַן
„ 16	„	„	12.30	פאַרמ.	„	פערדינאַנד פּאָזנאַנסקי
„ 16	„	„	1	בּייטאָג	„	אידאַ הערמאַן
„ 23	„	„	12.30	„	„	אננאַ קאַנטאָר
„ 23	„	„	1	„	„	וויצע־פּרעזעס ד"ר גוסטאַוו ראַטשפּאַן
„ 24	„	„	7	פריה	„	זלמן סאָלאָמאָנאָוויטש
„ 24	„	„	12.30	בּייטאָג	„	אהרן ראָטנער
„ 26	„	„	7	פריה	„	רפאל וואַלמאַן
„ 26	„	„	12.30	בּייטאָג	„	פערוו.־מיטגל. סאָלאָמאָן נאָווינסקי
„ 28	„	„	7	פריה	„	מרים ראָזען
„ 28	„	„	12.30	בּייטאָג	„	הענריק ג. זאַקס
„ 30	„	„	7	פריה	„	הענריעטאַ וואָלפסאָן
„ 30	„	„	7	„	„	ליטמאַן יעלין
„ 30	„	„	12.30	בּייטאָג	„	סאַלאַ קראַטאַשינסקי
„ 31	„	„	12.30	„	„	מאַריע און ד"ר אַלפרעד פאַוסט

Dr. med.

Haltrecht

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכט קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 145-21

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פון 8—11 פריה, פון 1—2 מיט. און פון 5—9 אָוונט. זונטאָג פון 10—1 בייט.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

פאַר אַרבּייטסלאָזע לעטשניצע־פּרייז

אויגען - קליניק

מיט שטענדיגע בּעטען פון

Dr. B. Donchin

פּיעטריקאָווער 90, טעלעפ. 221-72

נעהמט אָן שטענדיגע אויגען־קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבּולאַטאָרישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָווענד.

Dr. L.

Czarnożył

אָרדינירט אין זומער־סעזאָן — אין —

CIECHOCINEK

willa Kościuszko.

דער קאמף וועגן גאלד=וואלוטעם

די מהומה צוליב'ן פאלען פון דאלאר. — פאדערונג פון די מלוכות מיט א גאלד-פאריטעט. — רוזוועלט געגען סטאביליזאציע. — פראנקרייך דראהט צו פערלאזן די ווירטשאפליכע קאנפערענץ

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)
די גאנצע פרעסע איז פערנומען מיט'ן וואלוטער קריזיס וואס הענגט איבער דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ. „טיימס" שרייבט:

די סטאביליזאציע-פראגע דריקט שטארק אויף דער קאנפערענץ, די ענטוישונג צוליב דעם וואס מען האט נישט בעריוען צו קומען צו אנאויסגלייך מיט אמעריקא און שליסען אצייטווייליגען וואלוטע וואפענשטילשטאנד, האט ארויסגערופען א דענערווירטקייט ביי די דעלעגאטען פון קאנטינענטאלע לענדער און אין משך פון נעכטיגען טאג איז די דענערווירטקייט שטארקער געווארען. די פראנצויזישע דעלעגאציע האט זיך ארויסגעזאגט פאר מאקדאנאלדן, אז אויב מען זאל אין משך פון א וואך נישט קומען צו קיין אויסגלייך מכוח דער סטאביליזאציע פון דער וואלוטע — דאן איז גלייכער אז די בען די קאנפערענץ ביז דער אמעריקאנער עקספערימענט מיט'ן הויבען די פרייזען וועט האבען זיך איינגעגעבען אדער דורכגעפאלען.

„דיילי מייל" זעהט פאראויס, אז ענגלאנד וועט אויף יעדען פאל אויך צושטיין צו דער דעקלאראציע פון די אייראפעאישע לענדער, ווי עס וועט ווערען אויסגעדריקט דער פערלאנג צו סטאביליזירען די וואלוטעס אויפ'ן וועלט-מארק אין עס וועלען אנגעוויזען ווערען געוויסע מיטלען און מעטאדען, ווי דאס צו דערגרייכען.

„דיילי עקספרעס" זאגט ארויס א השערה, אז די באהענטסטע פאר טעג וועט די סטאביליזאציע ווערען א געשעהענער פאקט, און מען וועט זוליב דעם אפשטעלען אויף די וועלט-בערזעס אלע וואלוטע-אפעראציעס אויף א צוויי טעג.

אין ניו-יארק האט מען דאנערשטאג געצאהלט פאר ראנד'ענגלישען פונט 4.26 דאלאר.

פאריז, 1. (ספ. טעל.)
די פאריזער פרעסע שטרייכט אונטער, אז די קאנפערענץ איז צוגעקומען צו א קריטישען מאמענט, מען קאן גאר נישט טון, כל זמן די וואלוטע איז נישט סטאביליזירט.

אין א בעזונדער שווערער לאגע געפינט זיך ענגלאנד. די דעלעגאציעס פון פראנקרייך, שווייץ, בעלגיען, האלאנד האבען אלע געוואלט דערגרייכען ביי מאקדאנאלדן ווי וועט זיין די פאליטיק פון דער [illegible] און פון דער ענגלישער מלוכה באנק אין די נאהענטסטע טעג — אבער מאקדאנאלד האט אויסגעמיטען צו געבען אן ענטפער.

אלע פרובען צו ווירקען אויף וואשינגטאן מען זאל וואס גיכער סטאביליזירען דעם דאלאר, האבען זיך געענדיגט מיט גארנישט.

די לאגע ווערט נאך מעהר קאמפליצירט צוליב דער האלטונג פון קאנאדע, וועלכע דערקלערט אז צווישען א סטאביליזירטען פונט און נישט-סטאביליזירטען דאלאר וועט זי אהן שום וואקלעניש אויסקלייבען דעם וועג פון דער אמעריקאנער וואלוטע.

די אמעריקאנער דעלעגאציע האלט דעם פראנצויזישען שטאנדפונקט פאר א מין אולטימאטום לגבי אמעריקע. „לע זשורנאל" זאגט, אז אמעריקע פאדערט 8 טעג אויף צו געבען א דעצידירטען ענטפער.

פאריז, 1. (ספ. טעל.)
די היגע פרעסע ווייזט ארויס גרויס נערוועזיטעט צוליבן פערלויף פון דער לאנדאנער קאנפערענץ און הויפטזעכליך צוליב דער שטעלונג פון ענגלאנד אין דער וואלוטע-פראגע. די דערקלערונגען פון די אמעריקאנער דעלעגאטען הויל און מאלי וועגען דער מעגליכקייט פראוויזאריש צו סטאביליזירען דעם דאלאר צוליב דער דערגרייכטער פרייזען-הערכערונג אין די פעראייניגטע שטאטען האט מען דא אויפגענומען מיט גרויס פערדאכט.

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)
צוליב דער מורא'דיגער וואקלונג פון דאלאר איז היינט געווען זעהר רודערנדיג אויף דער ווירטשאפטליכער קאנפערענץ, אלע דעלעגאטען, עקספערטען און זשורנאליסטען זענען די גאנצע צייט געווען פערזאמעלט אין בנין פון דער קאנפערענץ, אויפגעפאכטענדיג אומגעדולדיג די בערזע-קאמוניקאטען, אלע האבען געטענהט, אז עס דערנעהנטערט זיך דער דעצידירענדיגער מאמענט און די וואלוטע פראגע מוז געלעזט ווערען במשך פון די נאהנטסטע שעה'ן.

די וואקלונג פון דאלאר איז היינט דערגאנגען צו אנאויסערגעוועהנליכער מאס, קיינער האט דא היינט מיט גארנישט זיך אינטערעסירט אויסער דאלאר די בעראטונגען האבען געדויערט א גאנצען טאג. פריהער האט מאקדאנאלד אונטערהאנדעלט מיט'ן פראנצויזישען פינאנץ-מיניסטער באנע שפעטער — מיט'ן ספעציעלען שליח פון אמעריקא מאלי און שפעטער מיט די פינף ווייכטיגסטע מלוכות וועלכע האלטען זיך ביים גאלד-פאריטעט פראנקרייך, בעלגיען, האלאנד, שווייץ און איטאליען, ק'זענען אויך אנגעקומען פיל געשלאסענע בעראטונגען פון די ענגלישע און אמעריקאנער פינאנץ-עקספערטען.

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)
אין די קרייזען פון דער אמעריקאנער דעלעגאציע הערשט א מיינונג, אז דער פרעזידענט רוזוועלט וועט אפווארפען אלע פראיעקטען וועגען סטאביליזירען דעם דאלאר. די דאזיגע שטעלונג פון רוזוועלטן ווירקט אויך אין ענגלאנד, וועלכע וואלט געקענט צושטעהען צו דער דעקלאראציע פון די מלוכות מיט א גאלד - וואלוטע, וועגען די נויטיגקייט פון סטאביליזירען די וואלוטע נאר צוזאמען מיט אמעריקא.

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)
רוזוועלט האט באקן פערענדיגען דעם אורלויב היינט פערעפענטליכט דריי פרינציפיעלע פונקטען פון זיין מאנעטארער פאליטיק.

1) איצט איז נישט דיי צייט אויף צייטווייליג און סטאביל צו סטאביליזירען די וואלוטע.

2) די גרייטקייט צו צוזאמענארבייט און געגענשטעלען פון א צו שטארקע דעוואלואציע פון דאלאר.

3) די צוזאמענארבייט וואלט קודם כל געריכטעט געווארען געגען דער שפעקולאציע וואס ווערט געפיהרט קודם כל אין לאנדאן, פאריז און בריסעל.

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)
די מעקסיקאנער דעלעגאציע איז ארויסגעטרעטען מיט א פראיעקט וועגען אנערקענען זילבער אלס געלד נעבען גאלד

געענדיגט די סעסיע פון דער אינטערנאציאנאלער ארבייטס=קאנפערענץ

גענף, 1. (ספ. טעל.)
די סעסיע פון דער אינטערנאציאנאלער ארבייטס-קאנפערענץ האט זיך היינט פערענדיגט.

אראפגעריסען א דייטשען פאהן מיט א האקענקרייץ אין לאנדאן

לאנדאן, 1. (ספ. טעל.)
אויפ'ן בנין פון האטעל טוראר, וואו סיוואוינט די דייטשע דעלעגאציע אויפ'ן טעניס-טורניר אין ווימבלעדאן, האבען די דייטשען ארויסגעהאנגען א דייטשען פאהן מיט א האקענקרייץ. נעכטען אין דערפריה זענען א גרופע מענשען ארייין אין'ם בנין, אראפגעריסען דעם פאהן און איהם צעריסען.

צוואנגס-קאסטראציע אין דייטשלאנד

פראנקפורט, 1. (ספ. טעל.)
די היגע קאטוילישע צייטונג מעלדעט אז דער אינערן-מיניסטעריום אין טירינגען האט בעשלאסען צו פערלאנגען פון דער רייכסרעגירונג אדורכצופיהרען א צוואנגס-קאסטרונג פון משוגעים און מענשען מיט אנדערע גייסטיגע דעפעקטען.

ציהונג פון דער דאלארובקע

12.000 דאלאר אויף נומער 1213446.

צו 3.000 דאל. אויף די נומערן: 674113 0804675

צו 1.000 דאל. אויף די נומערן: 1082122 535141 256300 272893 1246095 254374 529164.

צו 500 דאל. אויף די נומערן: 1045409 3?6479 1453695 1082793 289003 612821 61837 192676 187119 456451.

צו 100 דאל. אויף די נומערן: 1496031

1274484	277690	377518	910092	746552
761693	501640	15075	210945	181796
183099	188878	566520	1224016	302443
559274	1147708	779547	867956	1311618
702114	1078894	1445117	512045	1093695
810047	59091	669528	1362703	1378890
180665	347181	0723957	674165	385920
977151	1438828	1385675	666877	638733
1111729	273022	1079574	884406	1226138
705247	1050777	1105754	1418806	484481
451767	3964	1450137	24845	533879
510262	279795	84608	598001	809825
1428478	1204028	58106	1331405	105308
954065	1352884	1313212	474820	1496864
198247	10145	194042	1086408.	

פערפום-פאבריקאנט קאטי פערמשפט פאר בעליידיגען יודישע קאמבאטאנטען

פאריז, 1. (יט"א טעלעגראפיש).
דאס געריכט האט ארויסגעגעבען אן אורטייל אין פראצעס געגען דעם בעקאנטען פערפום-פאבריקאנט קאטי, פאר פערעפענטליכען ארטיקלען אין דער פרעסע אין וועלכע ער האט בעליידיגט די יודישע קאמבאטאנטען.

קאטי איז פערמשפט געווארען צו געלד-שטראפען און ענטשולדיגונג. דעם טייל מוז קאטי פערעפענטליכען אויף זיין חשבון אין צעהן פאריזער צייטונגען.

אפיציעלער וויזיט פון דאנציגער פארשטעהער

מארגען קומען קיין ווארשא דער פרעזידענט און וויצע-פרעזידענט פון סענאט

ווארשא, 1 (טעלעפאניש)
מאנטאג קומען קיין ווארשא דער פרעזידענט פון דאנציגער סענאט ראושינג און וויצע-פרעזידענט פון סענאט ג. רייזער.

דער וויזיט טראגט אן אפיציעלען כאראקטער און ס'וועלען בעריהרט ווערען אקטועלע פראגען וואס אינטערעסירען ביידע צדדים, די דאנציגער פארשטעהער וועלען זיין די געסט פון דער פוילישער רעגירונג. זיי וועלען אויך אויפגענומען ווערען דורכ'ן מלוכה-פרעזידענט.

דער סאוויעטיש-יאפאנישער קאנפליקט

מאסקווע, 1 (ספ. טעל.)
דער סאוויעטיש-יאפאנישער אינצידענט אויף דער קאמטשאטקא פערפלאנטערט זיך. די סאוויעטישע מאכט מעלדעט, אז זי האט אדורכגעפיהרט אנ'אויספארשונג און פעסטגעשטעלט, אז דער סאוויעטישער גרעניץ פאסטען אויפ'ן קאפ קראנאקי. וואו ס'איז פארגעקומען דער אינצידענט מיט די יאפאנישע פישער איז פערניכטעט געווארען. די וואך-לייט זענען אוועקגעקומען. דאס געוועהר איז צוגערויבט.

מאסקווע, 1 (ספ. טעל.)
פון כאבאראס מעלדעט מען, אז די סאוויעטישע פישער-שיף איז פערהאלטען געווארען דורך יאפאנישע שיפען, וועלכע האבען אדורכגעפיהרט אנ'אויספארשונג ביי דער סאוויעטישער מאנשאפט צוזאמענגעשטעלט א פראטאקאל און ערשט דאן די שיף בעפרייט.

מאסקווע, 1 (ספ. טעל.)
דער סאוויעטישער אמבאסאדאר אין יאפאן יורעניעוו האט בעלייגט א פראטעסט ביי דער יאפאנישער רעגירונג געגען דער אקציע פון די יאפאנישע קריגס-שיפען אויף די סאוויעטישע וואסערן. מ'האט איהם דערויף דערקלערט, אז די יאפאנישע שיפען וועלען בלויז אויספארשען די אומשטענדען פון דער דערמארדונג פון יאפאנישע פישערס.

מיר מאכען קיין געשעפטען נישט מיט אונזערע בלוטיגע דייטשע שונאים!

וויכטיג פאר דער ארימער לאדזשער בעפעלקערונג
דערמיט מאכען מיר בעקאנט, אז ס'איז ערעפענט געווארען דאס
אמבולאטאריום
ביים פעראיין „מלביש ערומים"
שעניעוויטשא 3/5,
וואו ס'ווערט ערטיילט מעדיצינישע הילף אויפ'ן ארט שיקט אויך ארויס דאקטוירים-ספעציאליסטען מיט וויזיטען אהיים
נעהמט אויך אן געבורטען און אלע ארט אנאליזען. מינימאלע אבצאה-לונגען. די פערוואלטונג.

אכטונג!
ס'ווערען ארגאניזירט עקסקורסיעס
קיין ארץ-ישראל
אין ליפיעץ—שערפיען. — גוטע בעדינגונגען באגאזשען און אלע ארט עקספעדיציעס.
אינפארמאציעס טעגליך אין „תוצרת ארץ-ישראל" לאדז, שרודמיעסקא 3 פון 1—10 און פון 4—7 אוונט.
3486

מאשין-מצות
געבאקען יעדען טאג פרישע און דינע.
מצה-מעהל ווי אויך סוכארקעס
לויט קארלסבאדער סיסטעם, ווי אויך
פריהשטיקען,
יארסקע מיטאגען
און אוונדברויטען
עמפעהלט די בעקאנטע צוקערניע
N. Weinberg
פיעטריקאווער 38
טעל. 143=82
פערהעלטנעמעסיג פרייזען

פאר
גאלד, בריליאנטען
און לאמבארד-קוויטעס
צאהלט די העכסטע פרייזען
אליזאר פיאלקא
פיעטריקאווער 7.

קומט און איבערצייגט אייך
אין ערשטקלאסיגען קאפע
„Atlantic"
פיעטריקאווער 48,
טעל. 11=162
וועלכע גיט ארויס טעגליך געשמאקע
יארסקע מיטאגען
מיט א גרויסען אויסוואהל פון פערשיד. שפייזען מיט'ן גאנצען ענטשפרעכענדען קאמפארט
צום פרייז פון 2 זל.—2.25 זל.
פריהשטיק 1.30 „
אוועבדברויט 1.30 „
סאלירע, שנעלע און רעעלע בעהאנדלונג!
מיט אכטונג
די פערוואלטונג.

אנאנסען
אין „נ. פאלקסבלאט" האבען ערפאלג

די נייעסטע מאדעלען
פון זומער=שיך
און פלעציאנקעס
אין א רייכען אויסוואהל עמפפעהלט
A. Ogórek
11 ZAWADZKA 11.

Dr. med. J. Dynin
אוירען, נאז, קעהל און האלז-קראנקהייטען
נעהמט איצט אן
פיעטריקאווער 64,
פראנט, 2-טער שט., טעל. 102-62
אויפנאהמס-שעה'ן פון 5—7 נאכמיטאג.

Dr. Wajnberg
ספעציאליסט פון לונגען-הארץ-
און סעלעראז-קראנקהייטען
ציגעל-גאס 11, טעל. 126-02
נעמט צו פון 9—10 פריה, 3—4 און 8—9 אוו.

אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים

פערלאנגען די סיים-קלובען פון פ.פ.ס. און פויערים-ריכטונג

וו א ר ש א, 1 (טעלעפאניש)

היינט איז פארגעקומען א זיצונג פון סיים-קלוב פון דער פויערים-פארטיי. די היינטיגע זיצונג איז אפגעהאלטען געווארען מיט גרויס אינטערעס צוליב דעם, וואס מ'האט ערווארט א פארשלאג וועגען ווענדען זיך צום מלוכה-פרעזידענט מכח צונויפרופען אנ'אויסערגעוועהנליכע סעסיע פון סיים אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין ראפטשיץ. דער קלוב האט איבערגעגעבען דאס אויסארבייטען דעם פארשלאג וועגען אנ'אויסערגעוועהנליכער סיים-סעסיע דעם פרעזידיום פון קלוב. אזא זעלבער פארשלאג איז אויך אנגענומען געווארען דורך דעם פ.פ.ס.'ישען קלוב.

דאנציגער הויך-קאמיסאר ביים מינ. בעק

וו א ר ש א, 1 (טעלעפאניש)

דער אויסערן-מיניסטער בעק האט היינט אויפגענומען דעם הויך-קאמיסאר פון דאנציג — ראשטינג.

היטלער ליקווידירט דעם צענטרום

ב ע ר ל י ן, 1 (ספ. טעל.)

היינט האט די פאליציי אין גאנצען רייך בעזעצט די לאקאלען פון די ארגאניזאציעס, וואס זיינען נאהענט צום צענטרום און קאטוילישע פעראיינען. ס'זיינען געמאכט געווארען פיל ארעסטען. די ארכיוען פון די דאזיגע ארגאניזאציעס זיינען פערחתמעט געווארען.

קריסטליך-סאציאלע אין דייטש-לאנד זיך אליין אויפגעלעזען

ב ע ר ל י ן, 1 (ספ. טעל.)

די פערוואלטונג פון די קריסטליך-סאציאלע האט בעשלאסען זיך אויפצולעזען. די דעפוטאטען פון דער דאזיגער ריכטונג זיינען פערזיכערט געווארען, אז מ'וועט זיי צולאזען צו דער היטלערישער פארטיי אין כאראקטער פון האספיטאנטען.

די אויספארשונג ארום מארד איבער ד"ר ארלאזאראוו

י ר ו ש ל י ם, 1 (ספ. טעל.)

מען האט ארעסטירט נאך צוויי יודען, וועלכע מען איז חושד, אז זיי האבען זיך בעטייליגט אין מארד פון דר. ארלאזאראוו, איין יוד איז א גרוזינישער, דער צווייטער—א ספרדישער. עס מעלדען זיך עדות וועלכע גיבען ווידערשפרעכליכע ידיעות וועגען דעם ארעסטירטען סטאווסקי. טייל האבען איהם געזעהן אין זעלבען אווענד פון מארד אין ירושלים, אנדערע האבען איהם געזעהן אין תל-אביב—פון ירושלים און תל-אביב געדויערט פאהרען 1 שעה מיט 10 מינוט. דינסטאג זאל פארקומען די געריכט-זיצונג וועגען סטאווסקי'ן.

בונט פון ארעסטאנטען אין ליטע

ווילנא, 1. (ספ. טעל.)

פון קאָוונא מעלדעט מען אז אין דער טורמע אין שאַוועל איז אויסגעבראָכען אַ בונט פון אַרעסטאַנטען וועלכער איז בלוטיג דערדריקט געוואָרען 3 אַרעסטאַנטען זיינען שווער פערוואונדעט געוואָרען.

שרעקליכער שטורעם-ווינט

לאָנדאָן, 1. (ספ. טעל.

איבערן אינזעל טרינידאַד איז אַדורך אַ שרעקליכער שטורם. 12 מענשען זיינען אומגעקומען. טוירזענדער איינוואוינער זיינען געבליבען אָהן א דאַך. אין דער שטאָט עהן זיינען 300 הייזער פערניכטעט געוואָרען.

הסכם צווישען ענגלאנד און רוסלאנד

בעפרייט די ענגלישע אינזשיניערען. — בעגייט די האַנדעלס-בעציהונגען צווישען ביידע מלוכות

ל א נ ד א ן, 1 (ספ. טעל.)

די אונטערהאנדלונגען צווישען ענגלישען אויסערן-מיניסטער סימאַן און ליטווינאָוו זיינען גינסטיג פערענדיגט געוואָרען. אלס רעזולטאט פון דער פערשטענדיגונג וועלען די צוויי ארעסטירטע ענגלישע אינזשיניערען בעפרייט ווערען.

נאָכמיטאָג איז פאָרגעקומען אונטערן פאָרזיץ פון ענגלישען קעניג א קרוין-ראט ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אָפצורופען די קעניגליכע פראָקלאמאציע פון 18 אפריל, וועגען פערבאָט צו קויפען סאָוויעטישע סחורות און צו פערעפענטליכען א נייע פראָקלאמאַציע וועגען אָנקניפען האנדעלס-בעציהונגען מיט די סאָוויעטען נאָכדעם ווי די בעפרייטע אינזשיניערען וועלען צוריק-קומען קיין ענגלאנד.

ס'האבען זיך גלייך אנגעהויבען די אונטערהאנדלינגען וועגען א האנדעלס-טראקטאט צווישען ענגלאנד און רוסלאנד.

יודען געדענקט!

היטלער פיהרט אַנ'אויסראָטונגס-פאָליטיק געגען אייערע ברידער אין דייטשלאנד; ענטפערט איהם:

מיר באָיקאָטירען סחורות פון דייטשלאנד!

פרעמיער יענדזשעיעוויטש איז רומעניען

וו א ר ש א, 1 (טעלעפאניש)

היינט איז דער פרעמיער יענדזשעיעוויטש אפגעפאָהרען קיין בוקארעשט די רייזע פון פרעמיער איז א ריין פריוואטע.

רודאלף העס היטלער'ס פערטרעטער

ב ע ר ל י ן, 1. (ספ. טעל.)

דאָס אָפיציעלע פרעס-ביוראָ טיילט מיט, אַז אויפ'ן יסוד פון אַ בעשלוס פון מיניסטאָרען-ראַט ווער פון היינט אָן אַנטיילנעהמען אין אַלע זיצונגען פון קאַבינעט מיט שטים-רעכט דער בעקאַנטער נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישער פיהרער רודאָלף העס.

בונט אין דער נאציאנאל-סאציאליסטישער פארטיי

ב ע ר ל י ן, 1. (ספ. טעל.)

„קאָנטי ביוראָ" מעלדעט אַז די פאָליטישע פאָליציי אין ברעסלוי האָט אַרעסטירט היינט צוויי הויכע פונקציאָנאַרען פון דער דאָרטיגער פאָליציי יאַראַסט און טעסלער.

ביידע אַרעסטירטע שטעהן אונטערן פאָרוואורף פון אָרגאנדן סאַבאָטאַזש בנוגע דער פעראָרדנונג פון דער מאַכט און פון געהערען צו אַ קאָנספיראַטיווער פאָליטישער אָרגאַניזאַציע, וואָס בעקעמפט די נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישע ריכטונג

פערשוואונדענע משומדת געפונען אנ'אויפגעהאנגענע

זעלבסטמארד-טראגעדיע פון א פערפיהרטע און פערשטויסענע אין ווילנע

מיט צוויי חדשים צוריק איז אין ווילנער אויספאָרשונגס-אַמט געקומען אַ געוויסער אַ. סאָוואָקאָוויטש פון לעגיאָנאָווע גאַס און געמאָלדען, אַז זיין פרוי אַננאַ איז פערשוואונדען געוואָרען אויף אַ רעטזעלהאַפטען אופן.

די פאָליציי האָט אָנגענומען מיטלען, כדי אָפצוגעפינען די פערשוואונדענע, אָבער אָהן ערפאָלג.

ערשט בעכטען איז דורכ'ן היגען אויספאָרשונגס-אַמט דערהאַלטען געוואָרען אַ ידיעה, אַז אין וואַלד אויפ'ן שטח פון פאָליאַנער גמינע ביים דאָרף מאַלעווישקי, האָט מען געפונען אַנ'אויפגעהאָנגענע פרוי און לויט די דאָקומענטען, וועלכע מ'האָט ביי איהר געפונען, האָט זיך אַרויסגעוויזען אַז דאָס איז די פערשוואונדענע אַננאַ סאָוואָקאָוויטש פון ווילנע.

עס איז אויך פעסטגעשטעלט געוואָרען אַז אַננאַ סאָוואָקאָוויטש איז בעגאַנגען זעלבסטמאָרד.

פון אַ בריף, וועלכען די זעלבסטמערדערין האָט איבערגעלאָזט איז פעסטגעשטעלט געוואָרען פאָלגענדע געשיכטע:

אַלס 22-יאָהריגע יודישע מיידעל האָט זי זיך בעקענט מיט סאָוואָקאָוויטש'ן, אין וועלכען זי האָט זיך פערליבט.

אונטער זיין השפעה איז זי אַנטלאָפען פון שטוב האָט זיך געשמדט און חתונה געהאַט מיט איהם.

אויף אַזאַ מין אופן האָט זי זיך פערוואַנדעלט פון חנה מייערמאַן אין אַננאַ סאָוואָקאָוויטש.

די איז אָבער נישט געווען גליקליך, סאָוואָקאָוויטש האָט זיך צו איהר בעצויגען זעהר שלעכט און ווען זי האָט געבוירען אַ זוהן, האָט ער זיך אויך צום קינד שלעכט בעצויגען און גערופען איהם „פּאַרכאַטי זשידעק".

לסוף האָט ער זיך גענומען אַ קריסטליכע געליבטע און פלעגט פון זיינע פערדינסטען איהר גאָר נישט געבען.

איך האָב חרטה בעקומען אויף אַלע מיינע מעשים — פערענדיגט די זעלבסטמערדערין איהר רירענדען בריף, — דער איינציגער אויסוועג פאַר מיר איז — אַ סוף צו מאַכען צו מיין אומגליקליכען לעבען".

די מעדיציניש-געריכטליכע עקספּערטיזע האָט פעסטגעשטעלט אַז די זעלבסטמערדערין איז אָפּגעלעגען אין וואַלד צוויי וואָכען.

לויט דער פעראָרדנונג פון דער געריכטס-מאַכט, איז די זעלבסטמערדערין געבראַכט געוואָרען צו קבורה ביים פּאַרקאַן פון אָרטיגען קריסטליכען צמענטאַזש.

יודען געדענקט!

היטלערישע באנדעס פייניגען אייערע ברידער אין דייטשלאנד!

אייער נקמה געגען זיי איז באיקאט אויף סחורות פון דייטשלאנד!

טראגישע לאגע פון די יודישע ארגאניזאציעס אין דייטשלאנד

רייכס-רעגירונג בעשעפטיגט זיך מיט דעם פראבלעם פון יודישען ארגאניזאציאנס-לעבען. — ד"ר מאַקס באַומאַן זאל איבערנעמען דעם רעפעראַט פון יודישע ענינים ביי דער היטלער-רעגירונג. — יודישע ארגאַניזאַציעס פערלירען יעדען מינדעסטען קאנטאַקט מיט די רעגירונגס-קרייזען

אינסברוק (יט"א). פון אַ צופערלעסיגען מקור דערוויסט זיך יט"א, אַז די דייטשע רייכס-רעגירונג בעשעפטיגט זיך איצט מיט דער פראַגע פון דער איצטיגער אָרגאַניזאַציע פון יודישען קבוץ אין דייטשלאַנד. אין צענטער פון די בעטראַכטונגען שטעהט די פראַגע וועגען אַ יודישען שול-וועזען און דער עיקר דאָס פּראָבלעם — צי זאָלען אַלע יודישע שולען אין דייטשלאַנד ליקווידירט ווערען אָדער טייל פון זיי זאָלען בלייבען בעשטעהן.

אַלס ריכטליניע אין די דאָזיגע בעטראַכטונגען גילט די לעצטענס אָפּגעגעבענע ערקלערונג פון קאַנצלער היטלער, לויט וועלכער די דייטשע יודען וועלען אָפּגעריסען ווערען פון יעדען קאָנטאַקט מיט יודישע אָרגאַניזאַציעס אין אויסלאַנד.

גלייכצייטיג מיט דער שול-פראַגע ווערט בעהאַנדעלט דאָס פּראָבלעם פון יודישען אָרגאַניזאַציאָנס-לעבען אין דייטשלאַנד. קיין בעשלוסען זיינען נאָך דערווייל נישט אָנגענומען געוואָרען. מען ריכט זיך אָבער, אַז דאָס רוב יודישע אָרגאַניזאַציעס וועלען אויפגעלעזט און דעלעגאַליזירט ווערען.

עס איז אָבער אויך נישט אויסגעשלאָסען אַן אַנדערע מעגליכקייט. אין דעם פאַל וואָלט דאָ געשפּילט אַ דעצידירענדע ראָל די פּערזאָן פון ד"ר מאַקס באַומאַן, דעם פיהרער פון דער גרופּע אַז. גער. „נאַציאָנאַל-דייטשע יודען".

הגם עס איז בעוואוסט, אַז ד"ר באַומאַן איז — נישט קוקענדיג אויף זיין דייטשען אולטראַ-נאַציאָנאַליזם — נישט קיין „פּערסאָנא גראַטאַ" ביי דער היטלער-רעגירונג איז דאָך כלל נישט אויסגעשלאָסען, אַז דער דאָזיגער הער זאָל בעקומען דעם אַמט פון ספּעציעלען רעגירונגס-רעפערענט פאַר די פראַגע פון יודישען אָרגאַניזאַציאָנס-לעבען.

אין דעם דאָזיגען פאַל וואָלט באַשטימט קודם כל געליטען אַלע יודישע אָרגאַניזאַציעס, וואָס שטעהען אויף דעם יודיש-נאַציאָנאַלען אָדער אַפילו בלויז קאָמפּראָמיס-אַסימילאַטאָרישען באָדען. די נאָמינאַציע פון ד"ר באַומאַן וואָלט זיך אין דער ערשטער ריי אָפּגערופען אויף דער טעטיגקייט פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און פון דייטשען „הילפס-פעראיין".

יודישע געזעלשאַפטליכע טוער האָבען לעצטענס געמאַכט בעמיהונגען, אַז היטלער זאָל אויפנעהמען אַ דעלעגאַציע אין נאָמען פון אַלע יודישע אָרגאַניזאַציעס. די דאָזיגע בעמיהונגען האָבען אָבער קיין ערפאָלג נישט געהאַט. פון היטלערס קרייזען איז געקומען דער ענטפער, אַז דער רייכס-קאַנצלער האָט נישט קיין אינטערעס צו זעהען פאָרשטעהער פון די יודען.

ווי שיקזאַלס-אירוניש עס זאָל נישט קלינגען, איז אָבער אַ פאַקט, אַז מיט דער ליקווידאַציע פון „שטאַלהעלם" האָבען די דייטשע יודען פערלוירען יעדע מעגליכקייט פון אַ קאָנטאַקט מיט דער דייטשער רעגירונג. פריהער איז נאָך דער דאָזיגער קאָנטאַקט ווי עס איז געהאַלטען געוואָרען — הגם אין אַ זעהר בעשיידענער פאָרם — דורך דער פאַר-מיטלונג פון דעם יודישען פראָנטקעמפער-פאַרבאַנד (ד.י.פ.), וועלכער פלעגט זיך קאָמוניקירען מיט די פיהרער פון „שטאַלהעלם" און דורך זיי — מיט געוויסע רעגירונגס-קרייזען. דער איצטיגער „גלייכגעשאַלטעטער" „שטאַלהעלם" וויל אָבער נישט האָבען קיין שום מגע-ומשא מיט די יודישע פראָנט-קעמפער, און צוזאַמען דערמיט איז אויך אָפּגעפאַלען אפילו יעדע קאַרגע מעגליכקייט צו קומען אין אומדירעקטע בעריהרונג מיט די רעגירונגס - קרייזען. אין די דאָזיגע בעדינגונגען ווערט די לאַגע פון די יודישע אָרגאַניזאַציעס אַ בעזונדערס טראַגישע.

בעפאר איהר פאהרט אויף ערהאלונג!

קויפט איין | קויפט איין

נייעסטע פערפומען

ערשטקלאַסיגע פודערן, טואַלעט-זייפען זאָוויע אלערפּרט מאָדערנסטע קאסמעטיק

צו פאבריקס-פרייזען

אין דער בעקאנטער פערפומעריע

י. דרוקער

5 זאוואדזקא 5

טעל. 175-92

רעיעלע און סאלידע בעהאַנדלונג!

הורט און דעטייל

הורט! | דעטייל!

לאָדז, 2 יולי 1933

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 2 יולי 1933

איין מלוכה—איין פאָלק—איין פּאַרטיי

דער היטלעריזם ליקווידירט זיינע פריינד

איידער הינדענבורג האָט זיך דעצידירט דעם דייטשישן פאַטער צו באַשטימען היטלערן אַלס רייכסקאַנצלער האָט ער זיך לאַנג און ערנסט פערטראַכט, ריכטיגער געזאָגט, עס האָבן זיך לאַנג און ערנסט פערטראַכט זיינע יועצים, ווייל דער פעלדמאַרשאַל אַליין איז מסתם נישט זעהר פעהיג צו קענען זיך ערנסט בעטראַכטען איבער אַ מלוכה פראָבלעם. אַט די ראַטגעבער פון ריכספרעזידענט, וועלכע האָבן זיך רעקרוטירט פון די יונקערס און גרויסאינדוסטריעלער האָבן נישט געהאַט קיין מוט צו זאָגן „ניין". אָבער די האָבן אויך מורא געהאַט אין נאָמען פון זייער'ע אייגענע מלוכה־אינטערעסען צו זאָגן „יאָ". אַלס רעזולטאַט פון דער דאָזיגער וואַקעלדיגקייט איז געקומען אַ קאָמפּראָמיס, וועלכער איז בעשטאַנען אין דעם, וואָס היטלער איז טאַקע געוואָרען קאַנצלער, אָבער די וויצע־קאַנצלערשאַפט און די רעסאָרטען פון דער ווירטשאַפט זענען איבערגעגעבן געוואָרען אין די הענד פון די יונקערס, וויצע־קאַנצלער איז געוואָרען פאָן־פּאַפּען, מיניסטער פאַר די ווירטשאַפטליכע ענינים הוגענבערג, די וועלט האָט דעמאָלט געמיינט אַז היטלער איז דורך די פּרייסישע יונקערס אָפּגענאַרט געוואָרען, אַז ער וועט זיין, כדי צו בעפרידיגען די שאָוויניסטישע שטימונגען פון דער גאַס, קאַנצלער אויף פּאַראַד, און אין דער ווירקליכקייט וועלען רעגירען הוגענבערג און פאָן פּאַפּען.

פון זינט היטלער איז נאָמינירט געוואָרען זענען פאַריבער פינף חדשים און די השערות וועגען אָפּנאַרען היטלערן אָדער כאָטש וועגען דעם כלומרשטען גלייכגעוויכט צווישען דעם נאַציאָנאַל־סאָציאַליזם און די דייטשע רעכטע, וועלכע שטייען נאָך כלומרשט אויפ'ן באָדען פון דער רעפּובליק און פון דער קאָנסטיטוציע האָבן זיך אַרויסגעוויזען אַלס איינע פון די סאַמע דראַסטישע אילוזיעס אין דער געשיכטע פון אייראָפּע נאָכ'ן קריג. היטלער האָט נישט נאָר נישט אַרויסגעוויזען קיין שום אַכטונג לגבי זיינע הויכע פּאַרטנערן, נאָר ער האָט מיט דער גאַנצער ברוטאַלער קאָנסעקווענץ זיי ליקווידירט איינעם נאָך דעם אַנדערען.

פריהער האָט ער זיך עלעדיגט מיט זיינע אָפענע פיינט, מיט די קאָמוניסטען און מיט די סאָציאַליסטען און מיט דעם רעפּובליקאַנער רייכסבאַנער. ווען די שונאים זענען געוואָרען אָפּגערוימט איז געקומען די רייה אויף די פריינד, פערבינדעטע און קאָלעגען פון געמיינזאַמען מיניסטאָרען־קאַבינעט. עס איז אַראָפּ דער שטאַהלהעלם, די האַלב־מיליטערישע נאַציאָנאַליסטישע אָרגאַניזאַציע, פול מיט דראַמאַטישע שפּאַנונג זענען געווען די שריט פון דער היטלעריסטישער רעגירונג אין די לעצטע טעג. די דייטש־נאַציאָנאַלע פּאַרטיי, די פּאַרטיי פון הוגענבערגן האָט אויך געהאַט איהרע האַלב־מיליטערישע אָפּטיילונגען, די אַזוי גערופענע דייטש־נאַציאָנאַלע קאַמף־שטאַפּעלן. פאַר זיי האָט היטלער אויסגעטראַכט אַן אמת טייוולאָנישען פּאָרטעל, מען האָט אַרויסגעלאָזט קלאַנגען, אַז אין די קאַמפּס־אָפּטיילונגען פון די דייטש־נאַציאָנאַלע טרעטען מאַסענווייז אַריין קאָמוניסטען, די דאָזיגע לעגענדע וועלכע איז פונקט אַזוי אומפערשעמט ווי נאַריש, האָט מען געמוזט אַרויסלאָזען, ווייל אַנדערש וואָלט נישט מעגליך געווען צו פערענטפערען פאַר דער עפענטליכער מיינונג די ליקווידירונג פון הוגענבערגס פּאַרטיי. עס האָט זיך איבערגעחזרט די זעלבע נידערטרעכטיגע קאָמעדיע וועלכע איז אָפּגעשפּילט געוואָרען דעם 27־טען פעברואַר ווען עס איז איינסצענירט געוואָרען די שריפה פון רייכסטאַג.

אָבער אויך דאָס איז געווען צו ווייניג. אונזערע ענדעקעס, וועלכע האָבן זיך געריבען די הענט ווען היטלער האָט זיך אָפּגעפערטיגט מיט די יודען, זענען געווע[illegible]טיג אַז אין זייער וואַהנזיניגער ליבע צום היטלעריזם האָבן זיי נישט בעמערקט אַז אויף דער שפּראַך פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען פיגורירט לעבען דעם לאָזונג „יודע פערעקע" אויך דער לאָזונג „קאַטאָליק פערעקע", מיט דער גאַנצער ברוטאַליטעט האָט מען זיך גענומען צו די קאַטאָליקען פון בייערן, צו דער בייערישער פאָלקס־פּאַרטיי, מען האָט די פּאַרטיי פונאַנדערגעלאָזען נישט אָפּשטעלענדיג זיך אַפילו פאַר אַרעסטען פון איהרע פיהרער, אָנגעזעהענע קאַטאָלישע גלחים. גלייכצייטיג האָט מען געגעבן דעם לעצטען קלאַפּ דער דייטשער סאָציאַל־דעמאָקראַטיע. דער אַלטער ווירדיגער אומגעוועהנליך לאָיאַלער פּרעזידענט פון אַלטען רייכסטאַג, דער סאָציאַליסט לעבע געפינט זיך אין טורמע. אויפ'ן קאַמפּס־פּלאַץ איז געבליבען נאָך איין גרויסע פּאַרטיי, דער קאַטוילישער צענטר. אָבער אויך די דאָזיגע פּאַרטיי וועט אין די נאָהענטסטע טעג האָבן דעם זעלבען גורל ווי די אַנדערע פּאַרטייען.

אויף דער היטלעריסטישער שפּראַך הייסט עס „טאָטאַליטעטס־פּרינציפּ", פּרינציפּ פון גאַנצקייט. איין מלוכה, איין פאָלק, איין פּאַרטיי, אויף דער געוועהנליכער פּאָליטישער שפּראַך הייסט עס געמיינסטער און ברוטאַלסטער דיקטאַטור, רשעות פון אַ צעיושעטער מינדערהייט איבער אַ טעראָריזירטער מעהרהייט.

מיר דערמאָנען, אַז ביי די לעצטע וואַהלען צום רייכסטאַג האָבן די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען אויף 39 מיליאָן שטימען געהאַט, וואָס אַנ'אמת, אַ גרויסע צאָהל פון 17 מיליאָן, אָבער די איבעריגע שטימען זענען געווען פון אַנדערע פּאַרטייען, אָט די פּאָליטישע מעהרהייט האָט דער היטלעריזם ליקווידירט אין משך פון פינף חדשים. דאָס הייסט אויך „נאַציאָנאַלע רעוואָלוציע". פונקט ווי פריהער וואָלטען אין דייטשלאַנד געהערשט אַנטי־נאַציאָנאַלע אָדער אַ נאַציאָנאַלע עלעמענטען, פונקט ווי די גאַנצע עפּאָכע פון נאָכן קריג אין דייטשלאַנד וואָלט נישט געווען קיין אויסדרוק פון ריין־נאַציאָנאַלע שטרעמונגען אין דייטשלאַנד. נישט קוקענדיג דערויף צו די טרעגער פון די טענדענצען זענען אין אָנהויב געווען די סאָציאַל־דעמאָקראַטען, און דערנאָך די בירגערליכע דעמאָקראַטען און דער קאַטוילישער צענטער.

די פּובליציסטען פון ענדעקישען לאַגער אין פּוילען, וועלכע זענען פול מיט ליבע און פערוואונדערונג פאַר היטלערן, ערקלערען פאַר דער פּוילישער עפענטליכער מיינונג לגבי דעם, וואָס עס טוט זיך אין דייטשלאַנד אין די לעצטע טעג, אַז מען דאַרף זיך נישט שטאַרק איבערנעהמען פון דעם אַלעמען כל זמן די היטלערישע רעפאָרמען זענען נוגע בלויז דייטשלאַנד און די איבעריגע ענינים פון דייטשלאַנד, אַט די גרויסע פּאָליטישע חכמה איז ביי די ענדעקעס נאָך געווען פערשטענדליך, כל זמן דער היטלעריזם האָט ליקווידירט די סאָציאַליסטען, קאָמוניסטען און די יודען. שווערער איז צו פערשטיין אָט די ענדעקישע פּאָליטישע קלוגשאַפט און די גלייכגילטיגקייט לגבי די דייטשע פּאַסירונגען, אויף וויפיל זיי ריהרען אַזוי ווייטאָג'דיג אָן אויך די קאַטאָליקען. אַ קלאָרע זאַך, קיינער וויל נישט קיין קריג מיט דייטשלאַנד, דער גאַנצער גרויסער פיינט פון היטלעריסטישן דייטשלאַנד, העלמוט פאָן גערלאַך האָט דאָ נישט לאַנג אָנגעוויזען אַז די קאָנצעפּציע פון אַ פּערהיטונגס־קריג געגען דייטשלאַנד איז אַנ'אומזין. אַלואָ עס גייט נישט וועגען אַ קריג מיט היטלערן, אָבער עס גייט וועגען אַ מאָראַלישען און פּאָליטישען שטראָם געגען היטלעריזם, געגען דער אומערהערטער און איהר ברוטאַליטעט דיקטאַטור, וועלכע האָט מיט איהר וואַהנזיניגען פּרינציפּ פון טאָטאַליטעט דערפיהרט צו דער ערגסטער פאָרם פון קנעכטשאַפט.

דר. וו. בערקעלהאַמער.

דער חורבן פון דער דייטשער וויסנשאַפט

ווער עס פערנעהמט דאָס אָרט פון די איינשטיינס און האַבערס

אין לעצטען נומער „וויאַדאָמאָשטשי ליטעראַצקיע" איז אָפּגעדרוקט אַ גרויסער אַרטיקעל אונטער דעם נאָמען „די פערניכטונג פון דער דייטשער וויסענשאַפט". דער אַרטיקעל גיט אַ גרינדליכען און פאַכמענישען איבערזיכט איבער די אומגעהויערע פערלוסטען, וועלכע עס האָט געליטען און עס וועט ערשט ליידען די דייטשע וויסענשאַפט אַ דאַנק דער ריינינגונגס־פּאָליטיק, וועלכע עס פיהרען די נאַציס. דער מחבר גיט קורצע אָבער אויספיהרליכע כאַראַקטעריסטיקעס פון דער קאַלאָסאַלער בעדייטונג, וועלכע עס האָבן געהאַט פאַר דער וויסענשאַפט בכלל און פאַר'ן רוהם פון דער דייטשער וויסענשאַפט בפרט אַזעלכע מענער, ווי איינשטיין, פריץ האַבער, ווישטעטער און דזשעמס פראַנק, אַלץ נאָבעל־פּרייז טרעגער, וועלכע זענען אַוועק פון דער דייטשער וויסענשאַפט אַ דאַנק דער ווילדער אויסראָטונגס־פּאָליטיק געגען יודען, וועלכע עס פיהרט דער איצטיגער רעזשים. אין אַרטיקעל ווערען אָנגעוויזען אויף די פאַלען, ווען ריין־אַרישע געלעהרטע און אינסטיטוציעס האָבן געמוזט זיך אָפּזאָגען פון זייער ווייטערדיגער טעטיגקייט אַ דאַנק דער בעציהונג צו די יודישע געלעהרטע. פיל אוניווערזיטעטען הויכשולען און אַנדערע זענען וויסענשאַפטליך רואינירט געוואָרען אַ דאַנק דער בעזייטיגונג פון די יודישע געלעהרטע. אויף מאַנכע אוניווערזיטעטען און פאַקולטעטען זענען געלעהרטע פון וועלט־רוהם פערטריבען געוואָרען דורך איגנאָראַנטען נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען און זיי דאַרפען עס פערטרעטען דאָס אָרט פון די איינשטיינס און פון די האַבערס. אויף דעם אונזין פון דער ראַסיסטישער פּאָליטיק אין דער וויסענשאַפט האָט אָנגעוויזען אין אַ רעדע דער בעריהמטער דייטשער פיזיקער פּלאַנק אויף דער יעהרליכער אַלגעמיינער פערזאַמלונג פון דער „קייזער ווילהעלם געזעלשאַפט". פּלאַנק האָט אין זיין רעדע בעזונדערס אונטערגעשטראָכען די פערדינסטען פאַר דער וויסענשאַפט פון אַזעלכע געלעהרטע, ווי הערץ און האַבער, ביידע יודען.

דער מחבר פון אַרטיקעל ברענגט דאַן אַ רשימה פון די אָנגעזעהענסטע געלעהרטע, וועלכע זענען אין פערשידענע שטעט און הויכשולען בעזייטיגט געוואָרען פאַר זייער יודישער אָפּשטאַמונג. דאָס איז ממש די סאַמע אַריסטאָקראַטיע פון דער וויסענשאַפט אין די הויכשולען, וועלכע האָבן זיי פערלוירען. האָבן אָנגעוואוירען דעם גאַנצען גלאַנץ און אָנזעהן זייערען. עס זענען געווען פאַלען, ווען די רעקטאָרען און די סענאַטען פון די הויכשולען האָבן זיך אָנגעגעבן אין דימיסיע, נישט קענענדיג צוזעהן דעם חורבן, וואָס האָט אַריינגעטראָגען אין זייערע אַנשטאַלטען.

אין אַלגעמיין זענען בעזייטיגט געוואָרען 250 געלעהרטע מיט וועלט־נעמען. מען דאַרף אָבער נישט מיינען, אַז דערמיט האָט זיך די ריינינגונג פון דער וויסענשאַפט געענדיגט. די ביולעטענען ברענגען ווייטערדיגע ידיעות וועגען דער דאָזיגער „נעבענשטער" טעטיגקייט פון די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטען. וואָס וועט ווערען פון די פּראָפעסאָרען, לאַבאָראַטאָריעס און סעמינאַרען? אַ פּראָפעסאָר קאָן מען דאָך נישט פערבייטען ווי מען פערבייט אַ בעאַמטען אין מיניסטעריום. דאָרט וואו מען האָט געהאַט אונטער די הענט אַ דאַצענט, האָט מען איהם אין איילעניש געמאַכט פאַר אַ פּראָפעסאָר, אין גרעסטען טייל פאַלען בלייבען די שטעלונגען נישט בעזעצט, אַלץ פאַר דעם וואָהל פון דער ריין־אַרישער וויסענשאַפט.

וואָסער אַנטייל עס ווערט צוגעשריבען די יודען אין דער שאַפונג פון דער דייטשער קולטור, וועגען דעם זאָגט עדות דער פאָלגענדער אויסצוג פון ערנסטען ענגלישען וואָכענבלאַט „נייטשור", וועלכע האָט איהר שאַרפען אַרויסטריט צוליב דער ראַסען־פּאָליטיק פון די נאַצי פערענדיגט מיט פאָלגענדער בעמערקונג:

אויב מען זאָל אַפילו אָננעהמען, אַז די יודען האָבן נישט מיטגעהאָלפען צו דער בערייכערונג פון דער דייטשער קולטור (אַ הנחה, וועלכע קאָן נישט אונטערשטיצט ווערען מיט קיין שום אַרגומענטען) אָבער עס איז גענוג צו דערמאָנען די נעמען פון קלאַסיקער אַפּערט, פון אָריענטאַליסט בענפּי, פון פיזיקער היינריך הערץ, אויסקלויבענדיג אַט די ערשטע בעסטע נעמען, כדי פעסטצושטעלען, אַז די דייטשע וויסענשאַפט האָט זיי צו פערדאַנקען איהר אינטערנאַציאָנאַלע שטעלונג לכל הפחות אין דער גלייכער מאָס, ווי איהרע אייגענע זיהן, די גערמאַנער פון ריינעם בלוט.

יודען האָבן פערכאַפּט דעם ים

און נאָוואַטשינסקי מוז דאָס צוזעהן

אין דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" האָט אַראָלף נאָוואַטשינסקי אָפּגעדרוקט אַ גרויסען אַרטיקעל אונטער'ן נאָמען „דראַנג נאָך וועסטען". פערשטייט זיך, אַז נאָוואַטשינסקי מיינט דאָ יודען, וועלכע פערכאַפּען די מערב־קאַנטען פון פּוילען און אויך דעם ים.

דער אַרטיקעל האָט אין איינציגע ערטער ווייסע פלעקען פון דער צענזור, אָבער די געבליבענע שוואַרצע פלעקען זענען גענוג, כדי דעם לעזער פון דער „גאַזעטאַ וואַרשאַווסקאַ" זאָל פינסטער ווערען אין די אויגען פון נאָוואַטשינסקי'ס שוואַרצע בשורות. אַ קליינינקייט, גאַנץ אויבערשלעזיען, פּויזנער קאַנט, פּאָמערן און דער ים זענען פערכאַפּט פון יודען!

נאָוואַטשינסקי דריקט זיך אויס אויף זיין שטייגער: „דער פייזאַזש פון פּאָמערן, אויבערשלעזיען און גרויס־פּוילען ווערט פערוואַנדעלט אין אַ „פּאות־זאַזש" (דאָס הייסט יודען מיט פּאות..)

אייגענטליך האָט נאָוואַטשינסקי גאָר רחמנות אויף די אויבערשלעזישע אַרבייטסלאָזע, וועלכע גייען אויס פאַר נויט.

„הונדערט זיבעציג טויזענט פון אויבערשלעזישען פאָלק — רופט אויס נאָוואַטשינסקי — זענען אַריינגעפאַלען אין נויט, און בעטלעריי און פאַר די לעצטע צעהן יאָהר האָבן זיך בעזעצט און אויסגעצויגען דעם מאַרך פון אויבערשלעזיען פופציג טויזענט יודען.

אַלזאָ, אַרויסגעוואָרפען אויף דער גאַס און געטריבען צו נויט די 170 טויזענט אַרבייטער האָבן נישט די כשר'ע לויתן־מענשען, וועמענס אינטערעסען עס פערטיידיגט די „גאַז. וואַרשאַווסקאַ" און די ענדעקישע פּאַרטיי, נאָר די יודען.

די יודען אין אויבערשלעזיען, וועלכע זענען, ווי נאָוואַטשינסקי שטעלט ווייטער פעסט, סוחרים, אַדוואָקאַטען, דאָקטוירים פאַר וועגערישע קראַנקהייטען, שטולער און הענדלער פון מאָרפין און קאָקאַין.

ווי אַזוי אַ דאָקטאָר פון וועגערישע קראַנקהייטען און אַ קאָקאַין־הענדלער קאָן „מאַכען" אַרבייטסלאָזע — דאָס איז נאָוואַטשינסקיס סוד.

אָבער דאָס איז גאָרנישט אין פערגלייך מיט'ן ים — יודען האָבן דאָך פערכאַפּט דעם ים!..

„האָבן פערכאַפּט דעם פּאָרט, די מאַגאַזינען, די הייזער, די פּלעצער און די „פּלאַצובקעס" פיהרען אַהין אַריבער זייערע שרהס און זייערע בעבעכעס".

נאָוואַטשינסקי שוינט אויך נישט די פּאָליאַקען. ער זידעלט זיי מיט די לעצטע ווערטער.

„די פּאָליאַקען — שרייבט ער — זענען ווי תמיד די שלימזלניקעס, פערשלאָפענע, טעמפּע. אַז זיי פערדינען טויזענד, פערשיפורן זיי צוויי טויזענד".

נאָוואַטשינסקי איז אויך אַזוי פיל טאָלעראַנט, אַז ער האַלט אַז אַ ביסעל „זאַלץ פון דער ערד", דאָס הייסט אַ ביסעל יודען איז נויטיג צום אינטערנאַציאָנאַלען האַנדעל, אָבער אַזוי פיל יודען זאָלען זיך פערלייגען אויפ'ן פּוילישען ים — דאָס איז נישט צום אויסהאַלטען.

די יודען פערשפּרייטען דאָרט נויט, עקספּלואַטאַציע, קראַנקהייטען, פערברעכענס און... קאָמוניזם.

אָבער וועגען דעם, ווי אַזוי יודען קאָמוניזירען די פּוילישע מערב־קאַנטען זאָגט נאָוואַטשינסקי צו צו שרייבען בעזונדער. מיר וועלען זיך מסתמא דערוויסען דעמאָלט פון נאָוואַטשינסקי'ן, אַז נישט נאָר די יודישע דאָקטוירים [illegible] וועגערישע קראַנקהייטען און די קאָקאַין־פערקויפער, נאָר אויך די „קאָמוניזירענדיגע יודען" וואַרפען אַרויס פון די פּוילישע פאַבריקען פּוילישע אַרבייטער..

די צענטרום־פּאַרטיי אין דייטשלאַנד וועט זיך אַליין ליקווידירן

בערלין. (ספּ. טעל.) בעכטען האָבן אָפּגעהאַלטען אַ בעראַטונג די פיהרער פון דער צענטרום־פּאַרטיי. דער פערעפענטליכטער קאָמוניקאַט זאָגט, אַז דער געוו. קאַנצלער ברינינג האָט בעקומען די נויטיגע פולמאַכטען און וועט די טעג פערעפענטליכען אַ בעשלוס אין דער פראַגע וועגען זיך זעלבסט פונאַנדערלאָזען. די קלאַנגען אַז די צענטרום־פראַקציעס אין רייכסטאַג און אין פּרייסישען סיים האָבן בעקומען אַ דירעקטיוו זיך זעלבסט צו ליקווידירען — ווערען אָפּגעלייקענט.

די פּרעסע זאָגט, אַז נאָך היטלערס צוריקקומען פון ניידעק וועט ער זיך טרעפען מיט ברינינגען. און דאַן וועט ענדגילטיג בעשלאָסען ווערען דער גורל פון דער צענטרום־פּאַרטיי.

באָריס אייטינגאָן
דער גרויס אינדוסטריעלער און כלל-טוער

(צו זיין ערשטער יאהרצייט)

פון אלי בארוכין.

געניסענדיג פון דאָזיגען אונבעגרענצטען צוטרוי האָט באָריס אייטינגאָן בעקענט ענטוויקלען אַ ברייטע טעטיגקייט. ער ווערט בעקאַנט אין די פאַבריקאַנטען-קרייזען אַלס ענערגישער מענש, וואָס היט שטרענג אָפּ די סוחרישע עטיק און מען זאָגט פאָרויס דעם יונגען פאַבריקאַנט אַ גרויסע צוקונפט.

באָריס אייטינגאָנס געשעפט וואַקסט טאַקע זעהר גיך, און אין די לעצטע יאָהרען פאַר דער וועלט-מלחמה געהערט ער שוין צו די אָנגעזעהענסטע פאַבריקאַנטען פון לאָדז און ער הויבט גלייכצייטיג אויך אָן צו שפּילען אַ ראָל אינ'ם געזעלשאַפטליכען לעבען פון די לאָדזער יודען.

קריגס-אויסברוך

ווען די מלחמה האָט אויסגעבראָכען און לאָדז איז צוליב די קריגס-אָפּעראַציעס אָפּגעשניטען געוואָרען פון רוסישען מאַרק, איז אין דער לאָדזער אינדוסטריע איינגעטרעטען אַ פּלוצלונגער שטילשטאַנד. עס האָבען אויפגעהערט צו קלאַפּען די מאַשינען. דער רויש פון די טראַנסמיסיעס איז געוואָרען איינגעשטילט און די סוחרים און פאַבריקאַנטען האָט אַרומגעכאַפּט אַ פאַרצווייפלונג. אַלץ איז אָפּגעשטאָרבען געוואָרען, דער שונא האָט זיך געריקט נעהנטער צום לאַנד און אָט איז לאָדז שוין געווען ווי אַרומגערינגעלט און איינגעפּרעסט אין דעם צוואַנג פון אָקופּאַציע. די אייטינגאָנס זענען אָבער נישט קיין מענשען, וואָס לאָזען זיך לייכט אַראָפּפיהרען פון מאָפּ. באָריס און זיין ברודער נאַאום פאַרלאָזען זייערע געשעפטען אין לאָדז און לאָזען זיך אַוועק קיין רוסלאַנד, וואו עס איז זיי בעשערט געווען צו שפּילען אַ גרויסע ראָלע אין דעם דאָרטיגען ווירטשאַפטליכען לעבען פון יענער צייט און דערביי דורכצומאַכען שבעה מדורי גיהנום אין פייער פון דער רוסישער רעוואָלוציע.

די וועלט-מלחמה האָט דערווייל אונטערגעפיהרט אַ שטריך אונטער דער טעטיגקייט פון די אייטינגאָנס אין לאָדז. זיי בעזעצען זיך אין מאָסקווע און דאָ הויבען זיי אָן צו ענטוויקלען אַ גרויסע האַנדעלס-טעטיגקייט, וואָס וועט שפּעטער ווידער אַמאָל דערגרייכען איהר העכסטען פּונקט טאַקע אין לאָדז.

אין מאָסקווע

צוזאַמען מיט זייער שוואָגער אברהם לעקיך נעמען די אייטינגאָנס אין מאָסקווע פיהרען אַ גרויסען מאַנופאַקטור-האַנדעל, וואָס פאַרשפּרייט זיך איבער פיל גרויסע שטעט פון רוסלאַנד. זיי גרינדען צוזאַמען מיט'ן יונגערן ברודער מאָטיע, וואָס איז געשטאַנען אין דער שפּיץ פון „מאָסקווער אַקציען-געזעלשאַפט פון פעלץ-האַנדעל" אַן אייגענע פאַבריק און פאַבריצירען גלייכצייטיג באַוואָלנע סחורות.

אין די דאָזיגע אַלע געשעפטען און אונטערנעהמונגען, וואָס זענען געפיהרט געוואָרען אין מאָסקווע בשותפות פון דער משפחה אייטינגאָן שפּילט באָריס אייטינגאָן אַ גרויסע ראָלע. די ערוואָרבענע ערפאַהרונג אין לאָדז, אַלס פאַבריקאַנט און סוחר נוצט באָריס אייטינגאָן אויס אויפ'ן בעסטען אופן. דער רוסישער מאַרק איז אין די מלחמה-יאָהרען געווען אויסגעהונגערט און האָט געזוכט סחורות און באָריס אייטינגאָן, וועלכער האָט געקאַנט דעם געשמאַק פון דעם רוסישען קאָנסומענט, בעמיהט זיך, אַז די סחורות זאָלען צוגעפּאַסט ווערען צו די בעדערפענישען פון רוסישען מאַרק, וואָס עס געלינגט איהם טאַקע און סיי די אויסאַרבייטונגען, סיי דער פאַרברויך פון זייערע סחורות, פאַרגרעסערן זיך זעהר שנעל. אין משך פון די עטליכע מלחמה-יאָהרען, ביז צום אויסברוך פון דער רעוואָלוציע בעוויזען די אייטינגאָנס אָנצופיהרען אין רוסלאַנד ריזען-געשעפטען. זיי פיהרען אויך גרויסע מסחרים מיט ענגלאַנד. זייער אייזען-פאַבריק אין מאָסקווע שטעלט צו וואַגאָנעטקעס פאַר די רוסישע באַהנען. זיי האָבען זיך שוין אפילו געגרייט צו פאַרלעגען אין מאָסקווע דעם הויפּט-צענטער פון זייערע אַלע ריזיגע אונטערנעהמונגען און געשעפטען. אָבער פּלוצלונג ברעכט אויס די באָלשעוויסטישע רעוואָלוציע.

עס קומט די ממשלה פון די סאָוויעטען. אַ מבול פון רדיפות גיט זיך אַ שאָט איבער די קעפּ פון די קאַפּיטאַליסטען. און די אייטינגאָנס דערפילען באַלד אַלע גרוילען פון דעם ביי'עם רעזשים.

אין אַ שעהנעם העלען טאָג זענען די ברידער נאַאום און מאָטיע אייטינגאָן אַרעסטירט געוואָרען און עס האָט באָריסען געקאָסט גאַנץ גרויסע מיה און אָנשטרענגונג אויסצולייזען זיינע ברידער פון די הענט פון דער „טשעקא", בעצאָהלענדיג פאַר זיי אויסלייז-געלד אין דער הויך פון אַ האַלבען מיליאָן גאָלד-רובעל. אין די דאָזיגע טעג, ווען זיינע ברידער זענען געווען אַרעסטירט האָט באָריס אייטינגאָן אַרויסגעוויזען די גאַנצע ברייטקייט פון זיין האַרץ, ער האָט נישט געקוקט, אָנגעווענדעט אַלע מיטלען ביז עס איז איהם צוזאַמען מיט'ן שוואָגער אברהם לעקיך געלונגען צו בעפרייען די ברידער פון אַרעסט. נאָך אַ חודש אַרעסט, נאָך לאַנגע שלאָפלאָזע נעכט און אויפרעגענדע אינטערווענציעס איז באָריס אייטינגאָנען ענדליך געלונגען זיך ווידער צו פרעהען מיט זיינע ברידער ביי זיך אין וואוינונג.

צוריק קיין לאָדז

נאָך דער בעפרייאונג פון נאַאום און מאָטיע אייטינגאָן האָט די פאַמיליע אין מאָסקווע אָפּגעהאַלטען אַ גרויסע בעראַטונג און עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו ליקווידירען אַלע געשעפטען און צו פאַרלאָזען מאָסקווע. גלייכצייטיג איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז דער שוואָגער אברהם לעקיך בלייבט נאָך אין מאָסקווע 3 וואָכען, בעת די ברידער אייטינגאָן וועלען תיכף ומיד פאַרלאָזען די שטאָט. אברהם לעקיך וועט אין משך פון די 3 וואָכען זיך בעמיהען אָפּצוראַטעווען אַ טייל פון דעם ריזיגען פאַרמעגען, וואָס האָט בעטראָפען אין מאַשינען, סחורות און פאַבריקס-איינריכטונגען 1 מיליאָן פונט שטערלינג. דערביי האָט אברהם לעקיך געגעבען די אייטינגאָנס זיין ערען-וואָרט, אַז נאָך די 3 וואָכען וועט אויך ער פאַרלאָזען מאָסקווע און זיך בעמיהען צו זיין צוזאַמען מיט די איינגעבעריטע שוואָגערס. מאָטיע אייטינגאָן איז דאַן אַוועק קיין ניו-יאָרק, וואו ער האָט אָנגעהויבען צו לייטען מיט דעם גרויסען פעלץ-געשעפט, און עד-היום שטעהט ער בראש פון דער דאָזיגער אָפּטיילונג, וואָס איז די צענטראַלע פון דעם בעריהמט-געוואָרענעם אייטינגאָן-קאָנצערן.

נאַאום און באָריס אייטינגאָן ווידער זענען צוריקגעפאָהרען קיין לאָדז, וואוהין עס איז אויך שפּעטער געקומען דער שוואָגער אברהם לעקיך און דאָ הויבט זיך אָן דאָס אינטערעסאַנטסטע קאַפּיטעל פון באָריס אייטינגאָנס לעבען, אַלס אינדוסטריעלער, מענש און כלל-טוער.

דער אויפשוואונג

באָריס אייטינגאָן איז צוזאַמען מיט זיין ברודער נאַאום צוריקגעקומען קיין לאָדז אין יאָהר 1918, די לאָדזער אינדוסטריע האָט דאַן גענומען אויפלעבען נאָכ'ן חורבן פון די מלחמה-יאָהרען, נאָך די ווילדע רעקוויזיציעס און דער רויב-ווירטשאַפט פון דער דייטשער אָקופּאַציע-מאַכט. די גרויס-אינדוסטריעלער האָבען מיט שווערער מיה צוריק אויפגעבויט זייערע פאַבריקען, אָבער די האָבען געליטען פון אַ געוואַלדיגען דוחק אין אומזאַץ-קאַפּיטאַל. הונדערטער טויזענדער רובעל חובות זענען זיי פאַרפאַלען געוואָרען בעת'ן מלחמה-אויסברוך אין רוסלאַנד און דערביי איז די לאָדזער אינדוסטריעלער אָהן פינאַנציעלער הילף מן הצד כמעט ווי נישט מעגליך געווען צו בעניצען די אַרבייט אין זייערע פאַבריקען. און אָט דאַן זענען געקומען די אייטינגאָנס, וואָס האָבען געהאַט אין זייער רשות ריזיגע קאַפּיטאַלען און די האָבען גענומען צו פינאַנצירען די לאָדזער פירמעס ווי: „ש. באַרטשינסקי און קאָמפּ.", „הירשבערג און ווילטשאַנסקי" א. אַנד. און דערמיט געהאָלפען דער לאָדזער אינדוסטריע זיך צו שטעלען אויף די פיס נאָך דער צושטערונג פון דער מלחמה. די אייטינגאָנס האָבען דאָ בענוצט זייער טראַדיציע פון פאַר די מלחמה-יאָהרען צו האַנדלען סאָליד און ערליך און די פירמעס, וועלכע זיי האָבען ערטיילט הלוואות האָבען אנערקענט די הילף, וואָס די אייטינגאָנס האָבען זיי געגעבען דורך די דאָזיגע פינאַנציעלע טראַנזאַקציעס.

דאָס האָט פאַרשטעהט זיך די אייטינגאָנס פאַרשאַפט אַ נאָמען אַלס סאָלידע פינאַנסיסטען און היות די אינדוסטריע האָט דעם קאַפּיטאַל נויטיג געהאַט, זענען די אייטינגאָנס אין יענער צייט געוואָרען דער פינאַנציעלער נערוו פון דער לאָדזער אינדוסטריע. זיי זענען גיך געוואָרען זעהר פּאָפּולער, נישט געווען כמעט קיין איין גרויסער פאַבריקאַנט, וואָס זאָל נישט פּרובען צו קומען אין פאַרבינדונג מיט די אייטינגאָנס. די יעניגע פאַבריקאַנטען, וואָס האָבען נישט געוואָלט, צי נישט געקענט נעהמען ביי זיי קיין הלוואה, זענען מיט די אייטינגאָנס אין געשעפטליכע פאַרבינדונגען און די פירמע אייטינגאָן איז באַלד געוואָרען די הויפּט-פאַרקויפערין פון די אויסאַרבייטונגען פון די גרעסטע טעקסטיל-פירמעס ווי: „קאַראָל שייבלער", „זאַווערטשע" א. אַנד. ווערמען זי האָט געצאָהלט מיט מזומן-געלד פאַר זייערע סחורות.

דערמיט האָבען זיך אָבער די אייטינגאָנס נישט בעגנוגענט. געוואָלט פון אייביג אָן צו פּראָדוקטיווער, שעפערישער אַרבייט, האָבען זיי אָפּגעקויפט אין זעלבען יאָהר די גרויסע טריקאָטאַזש-פאַבריק פון דער דייטשער פירמע „וויצקעלער, גערטנער און בולמאַן" און אָנגעהויבען אויסצואַרבייטען זאָקען, העמדשקעס און הענטשקעשטאָף.

(ווייטער קומט)

ענגלישע פרוי איז געקומען זעהן א יוד. דאקטאר אין בערלין און געפינט איהם א דערמארדעטען פון די נאציס

שוידערליכע פאַקטען פון דעם, וואָס עס קומט פאָר אין די „געהיימע סטאַציעס" פון די היטלער-באַנדעס. — פרויען געשמיסען און קינדער געפייניגט ביז טויט. — די פּלעצער וואו מען פייניגט די קרבנות

פון נעסטאַ רייאַל

(בערלינער קאָרעספּאָנדענט פון לאָנדאָנער „רעפערי").

שטעלט זיך פאַר אַ הויכע, ברוינע און טונקעלע געביידע אויף אַן אומריינער זייטען-גאַס, נישט ווייט פון דער בערלינער הויפּטגאַס — פרידריך-שטראַסע. אַריבער דעם וועג געפינט זיך אויך די בעריהמטע ווילהעלם-שטראַסע, מיט דער אימפּאָזאַנטער געביידע פון ד"ר געבעלס צייטונג.

בלויז עטליכע מינוט גאַנג פיהרען צו די אָפּיציעלע וואוינונגען פון רייכס-פּרעזידענט פאָן הינדענבורג, רייכסקאַנצלער היטלער און זייערע געהילפען. עטליכע שריט ווייטער געפינט זיך די ענגלישע אַמבאַסאַדע און דער בעריהמטער און מאַר-מאָר און גאָלד גלאַנצענדיגער האָטעל אַדלאָן.

איך האָב אַריינגעוואַנדערט אין נומער פינף העדעמאַנס-שטראַסע — דער הויפּט מאַרטער-פּלאַץ פון די בערלינער נאַציס. ווען היטלערס אַנהענגער זענען נאָך געווען קליין אין צאָהל, איז די געביידע שוין געווען בעקאַנט אַלס דאָס „ברוינע הויז" פון בערלין. איבער דער טיר לייענט זיך אַן אויפשריפט: „בעקוועמע לאָזשיר-צימערען, מעסיג".

ווען איך האָב, ווי אַ טוריסט, געהאַלטען אין דורכרעדען זיך מיט איניגע פון די ברוינע העמדלער, וואָס האָבען אָנגעפילט דעם הויף פון דער געביידע, איז אָנגעקומען אַ גרויסער מאָטאָר-אויטאָבוס, פון וועלכען עס האָבען גענומען אַראָפּשטייגען גאַנצע גרופּען יונגע נאַציס בעוואָפענט מיט רעוואָלווערס, שטעקענס, באַגנעטען, קורצע שווערדען און עהנליכע וואַפען. צווישען זיי אַלע, האָבען זיך געפונען דריי צושראָקענע מענשען, אָהן היטלען און צושויבערט. ווען די נאַציס האָבען זיי דורכגעשטויסען דורך די טירען פונ'ם קאָרידאָר, האָב איך דערזעהען אַ רייה הויפען, איינע הינטער די אַנדערע.

עס איז גאַנץ מעגליך, אַז איך בין געווען די לעצטע פון דער דרויסענדיגער וועלט, וואָס האָט נאָך געזעהען די דריי אומגליקליכע ביי זייער לעבען... ווייל איך ווייס, אַז אַ סך אַנדערע זענען שוין פריהער געשלאָגען און פערמאַטערט געוואָרען צום טויט אין דעם לעצטען פון אָט די שוידערליכע הויפען. צווישען די קרבנות זענען אויך געווען פרויען.

דאָ איז עס אויך געווען, וואו די מיטעל-יעהריגע געזעלשאַפטס-טוערין, פרוי מאַריאַ יאַנקאָווסקי איז אַזוי ברוטאַל געשמיסען געוואָרען, אַז זי איז פון איהרע וואונדען געשטאָרבען. דאָ זענען אויך יונגע, פון 12 ביז 14 יאָהר, מיידלעך און יונגלעך גרויזאַם געשלאָגען געוואָרען, ווייל זיי האָבען נישט געקענט, אָדער נישט געוואָלט, אויסזאָגען וואו זייערע עלטערן האָבען זיך בעהאַלטען. איך האָב מיט אַטאַ"י קינדער גערעדט נאָכדעם ווי מען האָט זיי, צובלוטיגטע און פאַרהילשטע, צוריקגעבראַכט צו זייערע היימען.

ווען די נאַציס מאַטערען זייערע קרבנות בעגלייטען זיי יעדען קלאַפּ מיט די ווערטער: „דאָס ווערט פון דיר אַרויסקלאַפּען דעם סאָציאַליזם"! איך ווייס פון פאַלען, וואו טעטיגע מיטגלידער פון אַרבייטער-אָרגאַניזאַציעס זענען אין אָט דער מאַרטער-סטאַנציע פון די נאַציס געהאַלטען געוואָרען צעהן טעג אָדער מעהר און מען האָט זיי גרויזאַם געשמיסען, איינגעגעבען זיי שאַרפע מעדיצינען און אפילו געצוואונגען זיי צו עסען מענשען-קויט, אידער מען האָט זיי מעהר טויט ווי לעבעדיג, אַוועקגעשלעפּט צו די קאָנצענטראַציאָנס-לאַגערען. מאַנכע פון זיי זענען טאַקע געשטאָרבען, אָדער — ווי די נאַציס האָבען אַ טבע צו בעריכטען אַזוינע פאַלען — זיי זענען בעגאַנגען זעלבסטמאָרד".

קיין נעמען קאָן איך נישט אָנגעבען, ווייל ווען איך זאָל דאָס טון, אָדער ווען איך זאָל אפילו נאָר אָנדייטען ווער די קרבנות אַליין, אָדער די, וואָס האָבען מיר וועגען זיי מיטגעטיילט, זענען געווען, וואָלטען זיך די נאַציס שרעקליך נוקם געווען אָן זייערע פריינד אָדער קרובים.

אין ווייניגער ווי צעהן מינוט גאַנג פון אָט דעם נאַצי-גיהנום אויף העדעמאַן-שטראַסע געפינט זיך דער פּונקט אַזוי בעריהמטער מאַטער-פּלאַץ פון די נאַציס אויף דער גענעראַל פּאַפּע-שטראַסע, נעבען דעם בעריהמטען פּאָטסדאַמער-פּלאַץ. די סקאַנדאַלען, וואָס זענען נאָך פריהער בעגאַנגען געוואָרען אין אָט די צוויי מאַטער-הייזער אָדער ווי זיי ווערען אָפּיציעל אָנגערופען „ברוינע העמדלער סטאַנציעס", זענען אַזוי שטאַרק געוואָרען, אַז מען האָט זיי שוין עטליכע מאָל געהאַט געשלאָסען אַלס די „נאַצי-קאַזאַרמעס". מען האָט זיי אָבער יעדעס מאָל אין עטליכע טעג אַרום ווידער געעפענט.

אַ נוצליכע געהילפס-סטאַנציע פאַר דער נאַצי-מאַרטירעריי איז דער איינזאַמער אַזוי-גערופענער אולאַפּ-פּלאַץ, נעבען דעם באַהנהויף אויף דער לערטער-שטראַסע. דאָס איז דער פּלאַץ, וואו די פּאָליטישע געהיים-פּאָליציי פיהרט דורך אויף די אומגליקליכע קרבנות אַ צייטווייליגע „אויספאָרשונג" און אַ מאַרטער-פּראָצעס אידער מען גיט זיי איבער צו דער שוץ-פּאָליציי, וואָס האַלט די אונטער „שוץ-אַרעסט".

ווען איך האָב צופעליג געוואַנדערט איבער די ענגע גאַסען פון אַלט-בערלין נישט ווייט פון דעם ראָטהויז, האָב איך זיך אָנגעשטויסען אָן דער אַנאָפיציעלער תפיסה און מאַרטער-קעלער פון דער פּאַראָכיאַל-שטראַסע, די דאָזיגע געביידע, פון וועלכער דער פאָדערשטער טייל איז פאַרנומען מיט אַ נאַצי „ביר-הויז", וואָס איז עטליכע טרעפּלעך נידעריגער פון דער גאַס און איז קעגענאיבער דער בעריהמטער קירך, וועמעס טורם-גלאָקען קלינגען אויס די צייט אַלע פערטעל שעה. אַ הינטערשטע טיר פונ'ם ביר-קעלער פיהרט אין אַ קליינעם הויף אַריין וואָס איז אַרומגערינגעלט מיט קעלערען. פּונקט אין דער צייט ווען איך בין דאָרט געווען, האָבען זיך דאָרטען געפונען — לויט ווי איך בין ערשט שפּעטער געוואויר געוואָרען — די צוויי אַרבייטער פיהרער, גראָסמאַן און לייפּערט, וועלכע זענען געלעגען אין איינעם פון אָט די קעלערען „ערהאָלענדיג" זיך פון די מאַטערנישען, וואָס זיי האָבען דאָרט דורכגעמאַכט נאָך זייער אַרעסט.

נישט ווייט פון יענעם פּלאַץ געפינט זיך די מאַרטער-סטאַנציע אויף דער גרענאַדיר-שטראַסע אין צענטער פונ'ם יודישען קוואַרטאַל, וואו אַ סך יודען זענען לעצטען פסח איינגעשפּאַרט געוואָרען און וואו מען האָט זיי גרויזאַם געשלאָגען און זיי געצוואונגען צו עסען מיסט.

אַלס אַ ביישפּיל פונ'ם לעבען אונטער דעם נאַצי-טעראָר, וועל איך דאָ איבערגעבען צוויי פון מיינע אייגענע איבערלעבונגען, איך בין געקומען קיין בערלין מיט רעקאָמענדאַציעס צו צוויי יודישע אינטעליגענטען, וואָס האָבען נישט געהאַט קיין שום פּאָליטישע פאַרבינדונגען. ווען איך האָב זיך אָנגעהויבען נאָכפרעגען אויף זיי, האָב איך אויסגעפונען, אַז איינער פון זיי, אַן עלטערער מעדיצינער, איז ערשט מיט אַ טאָג פריהער דערמאָרדעט געוואָרען אויף 5 העדעמאַן-שטראַסע. ווען איך בין געקומען צו דער וואוינונג פונ'ם צווייטען, האָב איך ערפאַהרען, אַז מען האָט איהם אַוועקגעפיהרט צו דער נאַצי-סטאַנציע אויף גענעראַל פּאַפּע-שטראַסע און ער איז דאָרט פערמאַטערט געוואָרען צום טויט.

דער צווייטער פאַל איז וועגען אַ יונגער רוימיש-קאַטוילישער פרוי פון דער העכערער מיטעל-קלאַס. נישט זי און נישט איהר מאַן האָבען זיך ווען עס איז געמישט אין פּאָליטיק. כאָטש עס פלעגען צו זיי אָפט אַריינקומען מענשען מיט ליבעראַלע אנשויאונגען, אין אַ שעהנעם טאָג איז דער מאַן פאַרשוואונדען. עס זענען אַוועק עטליכע טעג און די פרוי האָט נישט געוואוסט, וואָס איבערצוטראַכטען. פּלוצים קומט איהר אָן אַ בריף, אין וועלכען מען רופט איהר אָן אַן אַדרעס, וואו זי וועט הערען וועגען איהר מאַן. זי איז אַהין אַוועק און — איז אַריינגעפאַלען אין אַ נאַצי-פאַסטקע. אַ באַנדע ברוין-העמדלער האָט פון איהר אַראָפּגעריסען די קליידער און זי גרויזאַם געשמיסען מיט דעם אַזוי-גערופענעם „גומי-קניפּעל" — אַ גומענער שטעקעל מיט שטאָלענעם הינטערשלאַק. דערנאָך זענען די ווילדע נאַציס אַרויפגעשפּרונגען מיט זייערע שטיוועל אויף איהר בויך און האָבען זי אויך צוקאַליעטשעט מיט מעסערס.

ווען איך האָב פאַרלאָזען דייטשלאַנד, האָט זי זיך שוין געפונען ביי פריינד, וואָס האָבען אַלעס אָנגעווענדעט צו ברענגען זי צוריק צו זיך, אָבער אַלע האָבען געצווייפעלט, צי זי וועט נאָך צוריק געזונד ווערען. איהרע קליינע קינדער זענען פון אַן ענגלישער פרוי אַרויסגעפיהרט געוואָרען פון דייטשלאַנד.

Dr. med. H.LUBICZ

ספעציאַליסט פאַר ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקהייטן

צעגעלניאַנאַ 7, טע. 141-32.

נעהמט אָן פון 8–10 פריה, פון 12–2 נאָכמ. און פון 5–8 אָוונט, זונטאָג פון 9–11 בייטאָג.

היינט און פאָלג. טעג!

דאָס פּאַריזער געשלעכטס-לעבען אין שפּיגעל פון די לידער פון

Carmini א. ג. Gallonne

צופעליגער זוהן

פיקאַנט, פול הומאָר. פילם פון לעבען פון מענשען אהן מאָראַל.

אין די הויפט-ראָלען:

ANNABELLA, ALBERT PREJEAN

אויסער פּראָגראַם: קלאַנג-צוגאַבע און לאַנד-אַקטואַליטעטען.

אַנהייב פון די סעאַנסען: אין וואָכ. פון 5 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג 1 בייטאָג.

[illegible]

רעכט און לעבען

יורידישע בײלאגע פון „נייעם פאלקסבלאט"

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען-געריכט

אייגענטום-רעכט

אנ'אביעקט געהער צום קויפער נישט פון דעם מאמענט, ווען ער איז פאקטיש איבערגעגאנגען אין זיין רשות, נאר פון דעם מאמענט, ווען דער קויף-אפמאך איז אונטערגעשריבען געווארען.

פערלוירענע וועקסלען

אויב עמיצער פערלירט א וועקסעל און פירט נישט אדורך די פארגעשריבענע כללים וועגען אנערקענען דעם פערלוירענעם וועקסעל פאר אנולירט דורכ'ן געריכט, פערלירט ער דורכדעם די רעכט אויפצומאהנען דעם בעטרעפענדען חוב.

די אומשטענדען, וואס ער האט אנאנסירט וועגען פערלוסט פון וועקסעל אין א צייטונג און האט איהם ערקלערט אין דער זעלבער אנאנס פאר אומגילטיג אדער וואס דער פראטעסט-אקט פון פערלוירענעם וועקסעל איז איהם יא איבערגעבליבען, ענדערן נישט די לאגע.

בעליידיגונג

אויב איינער לעגיטימירט דורך א פאליציאנט דעם צווייטען, וויסענדיג אזוי אויך ווי ער הייסט און וואוינט, בעגעהט מיט זיין האנדלונג לגבי דער לעגיטימירטער פערזאן אהן א צווייפעל א בעליידיגונג.

שווינדעל

דאס ווייזען א מוסטער פון א בעסערע סארט סחורה און ליווערען אנ'ערגערע סארט, הגם דער קויפער האט געהאט די מעגליכקייט צו קאנטראלירען, צי די געליווערטע סחורה שטימט לויטן מוסטער — איז א בפירושער שווינדעל.

גנבה

א גנבה בעגעהט מען דאן, ווען נעהמענדיג ביי יענעם עפעס צו, פערגרעסערט מען דעם אייגענעם בעזיץ און מ פערקלענערט דערמיט יענעמ'ס פערמעגען ווען די גענומענע זאך טראגט מען ארויס פון יענעמס רשות און מ'לאזט איהם דערפאר גארנישט איבער.

דעריבער, אויב למשל, איינער איז געקומען צו א בעל-חוב מאהנען פאר א פראטעסטירט וועקסעל און ער האט גראד בעמערקט ליגען אין א ווינקעל געלט, איז ער אומבעמערקט צוגעגאנגען צום דערמאהנטען ארט, זיך אפגעצאהלט די בעטרעפענדע סומע און איבערלאזענדיג דעם פראטעסטירטען וועקסעל, איז ער אוועקגעגאנגען, איז ער מיט זיין האנדלונג העכסטענס בעגאנגען א זעלבסטמעכטיגונג, אבער בשום אופן נישט קיין גנבה.

דעקרעט פון לאקאטארען-שוץ

פון דעקרעט פון לאקאטארען-שוץ געניסט מען נאר דעמאלט, ווען מ'האט געדינגען די וואוינונג מיטן בעדינג צו צאהלען דירה-געלד. דאגעגען אויב מ'וואוינט אין דער וואוינונג פאר'ן פראצענט פון אנ'ערטיילטער הלואה, געניסט מען נישט פון די הנחות פון דעקרעט.

שאמאט-אייוועלעך — בעוועגליך אייגענטום

שאמאט-אייוועלעך זענען א בעוועגליך פערמעגען. מ'קען זיי דעריבער סעקוועסטרירען אויפ'ן סמך פון אלגעמיינע וויראקען.

דאגעגען, אויב זיי געהערען צום הויז-ווירט און געפינען זיך אין אלע דירות, וואס זענען פערדינגען צו לאקאטארען, קען מען זיי אויפ'ן סמך פון אלגעמיינע וויראקען פאר די חובות פון הויזווירט נישט צו נעהמען, ווייל זיי ווערען דאן בעטראכט פאר אומבעוועגליך אייגענטום.

שדכנות-געלד

א התחייבות צו פערגיטיגען פאר שדכענען א שידוך איז נישט פערפליכטענד, ווייל אזא אבמאך איז נישט מאראליש.

מ'קאן דעריבער שדכנות-געלד נישט אויפמאהנען אויף א געריכטליכען וועג.

פארשריפטען וועגען אננעמען אדער רעזיגנירען פון ירושות

א ירושה קען מען אננעהמען מיט אדער אהן בעדינגונגען. אויב מ'נעהמט אן א ירושה מיט בעדינגונגען, איז מען פעראנטווארטליך פאר'ן פערשטארבענעמ'ס חובות בלויז אין די גרעניצען פון דער אנגענומענער ירושה. מ'קאן זיך אפילו אויך גענצליך בעפרייען פון דער פליכט צו בעצאהלען דעם פערשטארבענעמ'ס חובות, אויב מ'שטעלט דעם גאנצען ירושה-פערמעגען צו דער דיספאזיציע פון די קרעדיטארען. דאס אננעהמען א ירושה מיט בעדינגונגען, גיט די מעגליכקייט דעם בעטרעפענדען יורש נישט צוזאמענצומישען זיין פערזענליך פערמעגען מיטן ירושה-פערמעגען און דעסגלייכען אויך צו מאהנען זיינע חובות פון דער ירושה-מאסע.

וועגען דעם, אז ער איז גרייט אנצונעהמען די ירושה מיט בעדינגונגען, דארף דער פעראינטערעסירטער יורש מעלדען דעם געריכט פון דער ערשטער אינסטאנץ, אפהענגיג פון דער אונטערליגקייט לויט'ן כאראקטער און ווערט פון ירושה-פערמעגען, פון דעם ארט, וואו דער פערשטארבענער האט געוואוינט.

די דערמאנטע מעלדונג האט נאר אין דעם פאל די אנגעוויזענע רעכטליכע קראפט, אויב אין משך פון דריי חדשים נאכ'ן טויט פון נע'ירשנ'טען קרוב ס'איז געמאכט געווארען א געוויסענהאפטער ספיס אינווענטאזשא.

נאכ'ן אפלויף פון די 3 חדשים, וועלכע זענען בעשטימט צו מאכען א ספיס אינווענטארזשא ווערט געגעבען דעם יורש ווייטער א טערמין פון 40 טעג צו בעשליסען, צי וויל ער אננעהמען די ירושה אדער זיך פון איהר אפזאגען. וויבאלד דער ספיס אינווענטאזשא איז אינגאנצען נישט צוזאמענגעשטעלט געווארען אדער צוזאמענגעשטעלט געווארען נאכן פארגעשריבענעם טערמין, עווענטועל נישט געוויסענהאפט צוזאמענגעשטעלט געווארען, פערלירט דער בעטרעפענדער יורש די הנחה אנצונעהמען די ירושה מיט בעדינגונגען. ער ווערט דאן אנערקענט פאר אנ'אבסאלוטען יורש און איז דעריבער פעראנטווארטליך פערזענליך פאר אלע חובות פון פערשטארבענעם קרוב

כדאי אגב צו בעמערקען, אז אין געוויסע אויסנאהם-פאלען קען מען מאכען א ספיס אינווענטאזשא און אננעהמען א ירושה מיט בעדינגונגען אפילו נאך די אויסגערעכענטע טערמינען, אלענפאלס אזוי לאנג, כל זמן דער זעלבער יורש האט פאקטיש נישט איבערגענומען די ירושה און ער איז נישט פער'משפט געווארען לויט אנ'ענטגילטיגען געריכטס-אורטייל צו בעצאהלען א חוב אלס אבסאלוטער יורש.

וואס שייך דער רעכט צו רעזיגנירען פון דער ירושה, גילט דערויף, ווי געזאגט, א טערמין פון 3 חדשים מיט 40 טעג. אויב דער יורש האט עס נישט רעזיגנירט פון זיין רעכט אין משך פון אנגעוויזענעם טערמין, הייסט עס, אז ער האט אנגענומען די ירושה אהן בעדינגונגען און די קרעדיטארען מעגען דאן פון איהם אויפמאהנען די חובות, וועלכע זיין פערשטארבענער קרוב איז זיי שולדיג געבליבען.

פון דעם געזאגטען איז אויך צו דרינגען, אז אויב א בעל-חוב שטארבט און די קרעדיטארען קלאגען איינע זיינע יורשים, מוז דער פראצעס גענען זיי אפגעשטעלט ווערען אויף א טערמין פון דריי חדשים מיט 40 טעג, בכדי זיי צו געבען א מעגליכקייט אין משך פון דער צייט צו נעהמען א שטעלונג צו דער ירושה. ערשט נאכ'ן אפלויף פון די דערמאנטע טערמינען קאן די תביעה-אקציע געגען זיי פארטגעזעצט ווערען.

ארטאפעדישער אנשטאלט

בראטעזען, גארסעטען, ארטאפעדישע אפאראטען אלער ארט, לייכטע פלאטפוס-איינלאגען געגען פיסשמערצען אלס נאך גיפסאפדרוק.

Dr. med. Lubicz u. Villy Simonović

פיעטריקאווער 119, טעל. 231-81

איינינע אינטערעסאנטע רעכטליכע אויפקלערונגען

קראפט פון „סקארבאווע זאיענטשעס"

פיל מענשען מיינען, אז אויב מ'מאכט ביי עמיצען א זאיענטשע און דער אורזשאנד אויפן סמך פון פעטענט'ס בקשה פראלאנגירט אדער צוטיילט דעם שולדיגען חוב אויף ראטעס און ווער שמועסט נאך, אז מען הויבט אן צו צאהלען די ערשטע ראטעס, ווערען שוין דערמיט די פערנומענע חפצים אויטאמאטיש בעפרייט פון דער זאיענטשע און דער פעטענט קען מיט זיי דעמאלט שוין טון, וואס איט געפעלט נאר אליין.

די דאזיגע השערה שטימט אבסאלוט נישט מיט דער ווירקליכער זאכלאגע. לויט דער בפירושער בעשטימונג פון ארטיקעל 33 פון דער פערארדנונג וועגען דער סקארבאווער עקזעקוציע-פראצעדור ווערט דורכן בעקומען א פראלאנגאטע אדער א צוטיילונג אויף ראטעס די געמאכטע זאיענטשע נישט אראפגענומען. אלענפאלס בלייבט די ניזאיעטשע אזוי לאנג אין קראפט, כל-זמן דער שולדיגער חוב איז נישט געווארען אינגאנצען בעצאהלט. דאס איינצאהלען אויפן חשבון פון חוב די אפגעשאצטע לויטן זאיענטשע - פראטאקאל סומע, ענדערט נישט די לאגע.

מ'דארף אבער אויפמערקזאם מאכען די פעראינטערעסירטע בעלי - חובות, אז ווענדענדיג זיך צום אורזשאנד מיט א בקשה וועגען א פראלאנגאטע אדער ראטעס - צאהלונג, דארפען זיי גערעכקען גלייכצייטיג צו בעטען, אז מ'זאל זיי די געמאכטע זאיענטשע אפשאפען, אנגעבענדיג בעגרינדעטע מאטיווען.

דעפאזיטען פון ליציטאציע-הכנסות

פעהאן קאמארניקעס, וועלכע שיקען יעדע אויפגעמאהנטע סומע אין געריכטס-דעפאזיט, אפילו אויך אין די פאלען, ווען אויף דער דאזיגער סומע פרעטענדירען נישט קיין אנדערע קרעדיטארען.

אזא האנדלונג איז א בפירושער ווידערשפרוך צו דער בעשטימונג פון ארטיקעל 789 פון קאדעקס פון דער נייער ציווילער פראצעדור. לויט דער דערמאנטער בעשטימונג איז א קאמארניק בערעכטיגט איבערצושיקען די איינגעפלאסענע פון א ליציטאציע סומע אין געריכטס - דעפאזיט, בכדי צו צעטיילען צווישען די בעטרעפענע קרעדיטארען נאר אין דעם איינציגען פאל, אויב די דאזיגע סומע גענוגענד נישט, בכדי צו בעפרידיגען אין דער פולער מאס די צוגע'משפטע פרעטענציעס פון אלע בעטייליגטע אין דער געגעבענער עקזעקוציע קרעדיטארען.

קוים גענוגענד אבער יא די עקזעקווירטע סומע בכדי צו בעפרידיגען אלע פרעטענציעס, דארף דער קאמארניק גלייך ערלעדיגען די קרעדיטארען און נישט איבערשיקען דאס געלד אין געריכט. די איבערגעבליבענע סומע נאכ'ן בעפרידיגען אלע קרעדיטארען, דארף ווערען צוריקגעגעבען דעם בעל חוב.

געשפילט פאר אל-קאפאנע

דערצעהלט ספעציעל פאר'ן „נייעם פאלקסבלאט" פון מאלי פיקאז

דער מעגאפאן האט כסדר אנגעקינדיגט נייע געווינען פון פרישע הינד וואס מ'האט ארויסגעפיהרט פון דעם געמויערטען בנין, אזוי איז אוועק צוויי שעה. קאפאנע אליין און די גאנצע סוויטע זענען געקומען אין קעלבערנע התפעלות, זיי זענען פשוט מיטגעלאפען מיט די הינד, ווען דאס געיעג האט זיך געענדיגט האט קאפאנע פערלאזען דעם סטאדיאן און גרינבערג איז צוגעקומען צו די ארטיסטען.

— נו, ווי איז אייך געפעלען געווארען, איהר דארפט וויסען אז האלטען היגד ספעציעל איינצוארדנען געיעגען איז אין אמעריקא שטרענג פערבאטען, אזא רייכע קאלעקציע פון הינד האט מעהר קיינער נישט אין אמעריקא. קאפאנע קוקט אבער נישט דערויף, וואס עס איז יא ערלויבט און וואס נישט. ער האט זיך זיינע אייגענע געזעצען און טוט וואס ער וויל. דאס איינארדנען דעם דאזיגען ספעציעלען ספארט-סטאדיאן און די קאלעקציע הינד האט געקאסט אנ'אוצר געלד, ס'אין אבער דעם „קעניגס" גרעסטער פערגעניגען ווען ער בעפרייט זיך אביסעל פון זיין זארג, צו פערברענגען דא אויפ'ן פלאץ און זיך צוצוקוקען צו די דאזיגע זעלטענע געיעגען און יען ער וויל אימיצען מהנה זיין פון דיזע געסט, ברענגט ער איהם קודם-כל אהער אויפן ספארט-פלאץ, און יעדער ווערט ענטציקט דערפון.

און ווירקליך זענען מאלי פיקאן און יעקב קאליך געווען ענטציקט פון דעם וואס זיי האבען געזעהען, אבער אמליבסטען וואלטען זיי שוין געוואלט בעפרייט ווערען פון דער דאזיגער געזעלשאפט, אבער אזוי לייכט איז דאס נישט געגאנגען, גרינבערג האט זיך ווידער איינגעזעצט מיט די ארטיסטען אין דעם אויטא און זיי אנגעהויבען ארומצופיהרען איבער גאנץ טשיקאגא. יעדע שעה האט זיך דער אויטא אפגעשטעלט אין אנ'אנדער זייט און גרינבערג איז אויסגעשטיגען מיט די געסט, כדי זיי צו ווייזען דאס רייכטום פון אל קאפאנע. די ארטיסטען האבען זיך געמוזט צוקוקען צו אלע קלייניגקייטען מיט וועלכער ס'זענען געווען אנגעשטעלט די צימערען און די ווילעס וואס קאפאנע האט פובאנדערגעווארפען איבער דער גאנצער שטאט, עטליכע מאל איבערן טאג האט זיך דער אויטא אפגעשטעלט פאר די גרעסטע רעסטאראנען וואו ס'איז שוין געווען פון פריהער אויס צוגעגרייט און סערווירט דער טיש פאר די ארטיסטען, גרינבערג האט זיך נישט אוועקגעזעצט מיט די ארטיסטען ביי איין טיש, נאר האט געווארט ביז זיי וועלען פערטיג יוערען און ערשט דאן איז ער מיט זיי צוזאמען אוועק. נאכמיטאג האט גרינבערג די ארטיסטען צוגעפיהרט צום האטעל און געזאגט:

— איצט דארפט איהר זיך געוויס אפרוהען צו אייער קאנצערט און טעאטער, איך לאז אייך דערייבער די גאנצע צייט ביזן קאנצערט, אבער נאכ'ן היינטיגען קאנצערט האט איהר נאך איינעם ביי אל קאפאנע אין שטוב.

— ווען וועט זיך שוין דאס ענדיגען? האט מאלי פיקאן געזאגט כמעט וויינענדיג ווען זי איז אריינגעקומען צו זיך אין האטעל-צימער.

— ס'איז פערפאלען, האט קאליך געזאגט, מיר זענען אריינגעפאלען, אבער מיר מוזען שוין שפילען די ראל ביז'ן סוף. דו מוזט היינט קאנצערט ביי קאפאנע אפקלאפען ס'וועט שוין גארנישט העלפען.

ס'האט טאקע גארנישט געהאלפען, באלד נאכן קאנצערט וועלכער איז אדורך מיט אנ'אומגעהויערן ערפאלג, איז שוין אין דער גארדעראב געזעסען גרינבערג, וועלכער האט אפגעווארט די ארטיסטען כדי זיי מיטצונעהמען צו קאפאנען. פאר'ן טעאטער איז דאסמאל שוין געשטאנען א דריטער אויטא, גאר א נייער, א לוקסוס-אויטא, וואס איז געווען א זעלטענהייט אין אמעריקא אפילו, מאלי פיקאן האט נישט אויסגעטון איהר קאנצערט-טואלעט און איז אהן שום ווידערשטאנד צוזאמען מיט קאליך'ן געפאהרען צו קאפאנען, אין וועלכער גאס דאס איז געווען אין וועלכען ארט פון טשיקאגא האבען זיי אליין נישט געוואוסט און ווייסען נאך נישט ע״ד היום, גענוג צו זאגען אז דער אויטא האט זיך אפגעשטעלט פאר א העררליכער ווילע וועלכע גרינבערג האט אין פערלויף פון טאג נישט געוויזען די ארטיסטען, ווי ביי דער העכסטער אריסטאקראטיע, אזוי איז געפיהרט געווארען דער צערעמאניאל, לאקייען, ביי דער טיר, לאקייען אויף יעדען שטאק און ביי יעדער טיר. די ארטיסטען זענען אדורכגעגאנגען דורך הערליכע זאלען, בעהאנגען מיט טייערע קונסטבילדער, מעבלירט מיט געשמאק פון א קינסטלער. די ארטיסטען זענען אריינגעפיהרט געווארען דורך א הינטער-טיר אין א קליינעם גארדעראב איינגעארדענט מאדערן און שעהן.

גרינבערג איז דאן אוועק און מיט די ארטיסטען האט זיך בעשעפטיגט שוין אנ'אנדער פערזאן, אין א ווייסען קיטעל.

— דאס בין איך דער ביגען-מייסטער פון דאנען, האט זיך דער יונגער-מאן פארגעשטעלט, דעם קאנצערט הויבען מיר אן אין א האלבע שעה ארום, דערוויילע וויל איך אייך בעקענען מיט אונזער בינע איינריכטונג. כדי דאס זאל אייך נישט זיין פרעמד ביי אייער אויפטריט. מאלי פיקאן האט זיך אנגעהויבען ארומצוקוקען איבער דער איינריכטונג און האט זיך נישט געקענט אפוואונדערען דאס איז געווען א פולשטענדיג איינגעארדענטע ביהנע מיט אלע מאדערנסטע איינריכטונגען, וואס די לעצטע טעכניק האט ארויסגעגעבען. מאלי פיקאן האט נישט געקענט אפרייסען די אויגען פון דעם אלעם וואס זי האט געזעהען. זי האט אלץ ווייטער געקוקט און וואס ווייטער געפינען נייעס און נייעס, וואס זי האט בזמן ביז איצט אין קיין שום טעאטער, אין וועלכען זי האט ביז איצט געשפילט, נישט געזעהען.

(פארטזעצונג קומט).

Dr. Z. RAKOWSKI

ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען

11 ליסטאפאד 9 (קאנסטאנטינער)

טעל. 127-81

שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7

נעהמט אויך אן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 11-1 און פון 2-3 נאכמ.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

זונטאג 2 / ה תמוז תרצ"ג

יולי

זון-אויפגאנג 3.18
זון-אונטערגאנג 8.

פון האנדעלס-געריכט

פירמע „יוזעף פרענקעל" צום צווייטען מאל אונטער אופאדלאשטש

אין סעפטעמבער פ. י. האט דאס האנדעלס-גע־ריכט בשעתו פערעפענטליכט אן׳אופאדלאשטש פון דער האַרד זונדערמאן, טאַרטאַק-בעזיצער און האָלצווירט. ז. האט אפעלירט און די טע: האט דאס אפעלאציע געריכט דעם אופאדלאשטש בעשטעטיגט.

אויף דער לעצטער זיצונג האט דאס געריכט צום צווייטען מאל פערעפענטליכט אן׳אופאדלאשטש דער פירמע יוזעף פרענקעל (פאדלעשנא 4). די פירמע איז שוין איין מאל אין יאהר 1930 געשטאנען אונ־טער אופאדלאשטש און האט בשעת אויפגעווייזען אויף פופצעהן פראצענט, און האט אויך א געוויסען טייל חובות אפגעצאהלט. צוליב׳ן שווער׳ן קריזיס איז די פירמע ווידער געצווינגען צו בעטען אן אופאדלאשטש.

דער בילאנס שליסט זיך מיט דער סומע 130.035 זל. אלס קוראטאר איז נאמינירט געוואָרען אדוו. פלאנער, געריכטס-קאמיסאר — האנדעלס-ריכ־טער קאשאראווסקי.

שרעקליכע פאבריק-שרפה מיט מענשליכע קרבנות אין לאדז

ארבייטער מיט אנגעצונדענע מלבושים שפרינגען פון די פענסטער. — העלדישע רעטונגס-אקציע פון די פייערלעשער

פרייטאג פארטאג זענען די פייערלעשער אלארמירט געוואָרען צו א גרויסער פאבריק-שרפה אויף קילינסקיעגא 87, וועלכע געהער צום פאבריקאנט זייענוואָרם.

די שרפה איז אויסגעבראָכען אויפ׳ן ערשטען שטאָק, וואו ס׳געפינט זיך די וויגעווצקיס זאָקען-פאבריק „אירעא". אויפ׳ן צווייטען שטאָק געפינט זיך די טריקאטאזש-פאבריק פון ד. ליפשיץ. דער דריטער שטאָק און דער פאַרסטער איז געווען פערנומען מיט רויה-שטאָפען.

פרייטאג 7 פריה, ווען דער מייסטער האט אויפ׳ן צווייטען שטאָק געלאזט דעם מאטאר, איז גע־וואָרען א קורץ-שלוס, פון וואס א פונק איז אריין אין לייכט-ברענענדיגע רויה-שטאָפען, און אין א קורצער צייט האט דאס פייער ארומגעכאפט דעם גאנצען פאבריק-זאל, צווישען די ארבייטער האט אויסגעבראכען א מהומה און גענומען זיך ראַ־טעווען.

דאס פייער האט מיט אן אונגעהויערע שנעל־קייט זיך ארויפגעכאפט אויף די העכערע שטאָקען, אזוי אז די ארבייטער האבען שוין נישט געהאט די מעגליכקייט זיך צו ראטעווען, דאס האט נאך מעהר פערשטארקט די מהומה.

די אנגעקומענע פייערלעשער מיט׳ן קאמענ־דאנט גראמאן בראש, זענען צוגעטראטען צו אן ענ־ערגישער רעטונגס-אקציע וועלכע איז אבער צוליב דעם שטארקען ווינד געשטערט געוואָרען. זענען פערשטעלט דעם בנין און שוין נישט געווען קיין רייד. די איינציגע אויפגאבע פון די פייער־לעשער איז דערום געווען, אפצוראטעווען די נעבען־בנינים און דעם 2-שטאָקיגען וואוין-בנין.

די ארבייטער פון ערשטען שטאָק איז געלונ־גען זיך אדורכצורייסען דורך די פייער-ווילען, דאַ־געגען האבען זיך אפגעשפילט מוראדיגע סצענעס אויפ׳ן צווייטען שטאָק, וואו ס׳איז געבליבען די 30-יעהריגע ארבייטערין וואנדא שרעדער און דער 35-יעהריגער זייענוואָרם, וועלכער וואוינט אין זעלבען הויז. ביידע זענען ארומגעכאפט געוואָרען פון די פלאמען. ביי דער ארבייטערין האט שוין גע־ברענט דאס קלייד, די הילף-רופען פון די אומגליק־ליכע און די קולות פון די ארבייטער וואס האבען זיך צוגעקוקט צו דער שרעקליכער סצענע איז געווען אין לשער. ווען די שרעדער האט שוין גענומען שטי־קען פון רויך איז זי צו צו א פענסטער, ארויסגע־האקט א שויב און ארויסגעשפרונגען פון צווייטען שטאָק, צום גליק איז זי געבליבען לעבען, זי האט בעקומען שווערע וואונדען און אפגעפיהרט געוואָ־רען אין שפיטאל.

א מוראדיגע סצענע האט זיך אפגעשפילט מיט זייענוואָרמען. די פרוי און די קינדער האבען זיך געריסען די האָר פון די קעפ, זעהענדיג זייער מאן און פאטער ארומגעכאפט אין פלאמען. זייענ־וואָרם האט זיך אנגעכאפט אין א שטריק און זיך געפרובט אראפלאזען. ער האט זיך אבער געצוימען שטיקען און צוריק אריין דורך א פענסטער, דא האט ער זיך געוואלט אריינכאפען אין א וואסער־רעזערוואר, דא זענען איהם צוהילף געקומען 2 פייערלעשער, זיגמונד טשמיעלא און קאזשימיעזש לובראנסקי, וועלכע האבען איינשטעלענדיג זיך דאָס לעבען זיירענוואָרמען אראפגעטראגען שוין אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד. אין עטליכע שעה ארום איז זייענוואָרם צוריקגעקומען צום בעוואוסטזיין.

די שרפה איז נאך א 3-שעהדיגער רעטונגס־אקציע איינגעלאשען געוואָרען דער צווייטער שטאק צוזאמען מיט די מאשינען איז אינגאנצען פערני־טעט געוואָרען. אויך די זאקען-פאבריק האט געלי־טען גרויסע היזקות. די רויה-שטאָף-לאגערען זענע אינגאנצען פערגאָסען געוואָרען מיט וואסער. עטלי־כע צענדליג ארבייטער האבען פערלוירען די פר־נסה.

די גרויס פון שאדען איז נאך נישט פעסט־געשטעלט געוואָרען. אייגס איז בעוואוסט אז די זא־קען-פאבריק „אירעא" איז נישט געווען אסעקורירט, ליפשיץ׳ס פאבריק איז געווען אסעקורירט אויף 5 טויזענד דאלאר.

פערלעגענע שטייערען קען מען צאהלען אין נאטור

אינסטרוקציע פון מיניסטעריום צו דער האנדעלס-קאמער

די לאדזשער האנדעלס-קאמער מאכט אויפ־מערקזאם די פעראינטערסירטע שטייער-צאהלער, וועלכע זענען שולדיג פערלעגענע שטייערען, אז די דאזיגע שטייערען קענען לויט אן׳אינסטרוקציע פון מיניסטערען-ראט אין מאניטאר פאלסקי פון 21-טען יוני ד. י. געדעקט ווערען אין נאטור, ווי: לעבענסמיטעל, הייץ-מאטעריאל, טעקסטיל-אויסאר־ביימונגען א. אנד.

די וואס ווילען דעקען די שטייערען אין נאטור, דארפען זיך ווענדען צו דער קרייז-אויפנאם־קאמיסיע מיט א דעקלאראציע, צוזאמען מיט א פראבע פון די ארטיקלען.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: ש. יאנקע־לעוויטש (אלטער מארק 9), ל. שטעקעל (לימא־נאווסקיעגא 37) ב. גלוכאווסקי (נאַרוטאָוויטשא 6), ס. האמבורג (גלובנא 50), ל. פאוולאווסקי (פעט־ריקאווער 307), א. פיאטראווסקי (פאמארסקא 91).

א ביליגער אויספלוג קיין טשעכאטשינעק

נאך דעם גרויסען ערפאלג, וואס עס האט געהאט דער ערשטער אויספלוג, וואס וואגאן-לי־קוק האט אין דער פאריגער וואך איינגעאָרדענט קיין טשעכאָטשינעק, אָרדענט איצט וואגאן-לי־קוק איין נאך אן׳אויספלוג און די קור-פערוואלטונג פון טשעכאטשינעק גרייט צו פאר׳ן דאזיגען אויס־פלוג א רייה איבעראשענדע אטראקציעס.

פרטים וועגען אויספלוג וועלען נאך מיט־געטיילט ווערען.

פון לאדז וועט מען אפפאהרען שבת נאכ־מיטאג און פון טשעכאטשינעק וועט מען אפפא־רען זונטאג אוונט.

בילעטען קאן מען שוין בעקומען ביז מיט־וואך אין דער ביורא וואגאן-לי, פיעטרקאווער 64, טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אוונט.

פון ליבע ביז — שטעקענס

טרויעריגער פועל-יוצא פון ארבייטסלאזיגקייט און נויט

(2) דאס פארפאלק יוזעף און גענאָוועפא סטשעפיצא (נארוטאָוויטש-גאס 55) האבען לאנגע יאהרען געלעבט רוהיג און בשלום.

דער שלום-בית האט אפגעהאלטען ביז יוזעף האט פערלוירען זיין ארבייט און די פרנסה-געבעריך איז געוואָרען בלויז דאס ווייב, וואס האט נערארפט אויסהאלטען איהם און דאס 8-יעהריגע יונגעלע זייערס.

אגב האט אויך יוזעף אנגעהויבען צו גיין צו זיין ווייב אין דער פאבריק וואו זי האט געארבייט, און מאכען איהר סקאנדאלען אז זי פערדינט ווייניג...

דער סוף איז געווען, אז צוליב זייערע סקאנדאלען האט מען אויך איהר אפגעזאגט פון דער ארבייט.

יוזעף האט נישט אויפגעהערט צו סקאנדא־לעווען און געפאָדערט, זי זאל ארויס אין דער גאס...

גענאָוועפא האט דאן צוגענומען דאס יונגעלע און איז אוועק, וואו די אויגען האבען איהר גע־טראגען.

יוזעף ווידער האט פערקויפט די וואוינונג און דאס מעבעלוואַרג און זיך אריבערגעטראגען אויף רוסקא 6.

בינו לבינו האט זיך גענאָוועפא בעקאנט מיט איינעם פיאטר וורעטצקי. (ווייזט אויס אז קיין גרויסע צדיקת איז זי אויך נישט געווען). וועלכער האט פאר איהר געדונגען א דירה אויף דער קילינ־סקיעגא 140.

וורעטצקי האט אבער אין זיין פערמעגענס אויך א ווייב — א ווייב, ווי אלע ווייבער — און אז די האט זיך דערוואוסט וועגען איהר מאנ׳ס איי־בערגעטריבענער גוטהערציגקייט אין בעצוג צו דער אשת-איש׳ניצע מרת גענאָוועפא, האט זי אויסגע־זוכט יוזעף סטשעפיצא, און איהם דער־ציילט אז דיין ווייב לעבט מיט איהר מאן, און אז זיי בײדע פייניגען דיין יונגעלע.

האט יוזעף בעטען גענומען זיינע חברים און איז מיט זיי אוועק אויף קילינסקיעגא 140 „לער־נען דרך ארץ" מיט זיין עקס-ווייב און איהר גע־ליבטען.

הכלל, מען האט וורעטצקין געמאכט דעם ריכטיגען שווארץ-שבת, מע האט איהר גאר פיי־צומקלט — אזוי אז עס איז געקומען פאליצייי צוגעפגעשטעלט א פראטאקאל און יוזעף סטשע־פיצא וועט זיך האבען צו פערענטפערען פאר׳ן געריכט.

דערווייל האט מען איהם דערלויבט מיטצונעמען זיין יונגעלע.

טעאטער „סקאלא"

אויפטריטען פון דער בעליבטער זינגערין

יוכבד זילבערג און דעם ליבלינג מ. אפּענהיים

(פון דער יודישער באנדע") צוזאמען מיט׳ן ערשטקלאסיגען אפערעטען-אנסאמבל.

היינט, זונטאג, 9 אוונט די גרעסטע שלאגער-אפערעטע

מיט 20 נומערן הערליכע געזאנג און טענץ

„די אמעריקאנער חתונה"

אין 2 אקטען מיט א פראלאג.

מארגען, מאנטאג, 9 אוונט פאפולערע פארשטעלונג

„ציפקע פייער"

— פרייזען: —
פון 60 גר. ביז 2.20

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

ס׳האלט נאר נישט דערביי

מ׳זאל אנהויבען די טראמוואי-ליניע לאדז — בזשעזשין

(2) טראץ דעם, וואס אלע נויטיגע הכנות צו אנהויבען בויען די טראמוואי-ליניע לאדז — בזשעזשין, זענען שוין אדורכגעפיהרט, און אויך, נישט קוקענדיג דערויף, וואס מ׳האלט אין איין אינטערווענירען וועגען אנהויבען צו בויען די ליניע (ס׳האט געזאלט געשעהן דעם 1. יולי) איז די מיניסטעריאלע דערלויבעניש דערויף נאך אלץ נישט דערהאלטען געוואָרען.

אויב די דערלויבעניש זאל אין די נאהענטסטע טעג נישט אנקומען, וועט מען די ארבייטען מוזען אפלייגען אויף איבעראיאהר.

Dr. med.
H. Różaner

הויט, וועגערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

NARUTOWICZA 9, tel. 128-98.

עמפפאנגט פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

נישטא קיין געלד אויף א בית-עלמין פאר פריידענקער

(2) צום לאדזשער מאגיסטראט האט זיך בעכטען געווענדעט א דעלעגאציע פון פוילישען פעראיין פון פריידענקער, כדי ווידער צו אינטערווענירען מכוח בילדען א שטאטישען בית-עלמין פאר רעליגיאנס־לאזע.

אין דער דאזיגער דעלעגאציע האט אנטייל־גענומען דער פערוואלטונגס-סעקרעטאר ה׳ יאב־לאנסקי.

די דעלעגאציע האט אנגעוויזען אויף די אפטע קאנפליקטען ביים קובר זיין רעליגיאנסלאזע אויף געוועהנליכע בית-עלמינס, חוץ מזה האט זיך די דעלעגאציע פעררופען אויף דער בפירושער פער־אָרדנונג פון דער צענטראל-מאכט, וואס שטיצט זיך אויף דער פעראָרדנונג פונ׳ם מלוכה-פרעזידענט.

אלס תשובה אויף די אויספיהרען פון דער דע־לעגאציע האט דער לאווניק איזדעבסקי אין נאמען פונ׳ם מאגיסטראט דערקלערט אז די פראגע פון שאפען א שטאטישען בית-עלמין פאר רעליגיאנס־לאזע אינטערעסירט שטארק דעם לאדזשער מאגי־סטראט, אבער מחמת דעם מאנגעל אין געלד, קאן די פראגע נישט רעאליזירט ווערען.

די דעלעגאציע האט אנגעוויזען דערויף, אז דער מאגיסטראט האט אפילו נישט-פערבויטע פלע־צער אין די עקען-שטאט, וואס וואלטען געווען גע־פאסט פאר דעם דאזיגען צוועק, און דאס ברענגען אין אָרדנונג אזא שטח וואלט געגעבען ארבייט א געוויסער צאהל ארבייטסלאזע.

דער געגעבענער ענין וועט בעהאנדעלט ווע־רען דורכ׳ן מאגיסטראט.

דער בעלפער מוז געהאלפען ווערען

אדער ווי אין פסוק שטייט: על תשליכנו לעת... זאקען

(2) איינער וואלף בעלפער (פראנטשישקא־נער 38) האט נעכטען געהאט אין לאדזשער קרייז־געריכט צו שטיין אויף 6 פראצעסן, און פערענטפע־רען זיך, אלס בעשולדיגטער אין אראפברענגען קיין לאדז, אויף אן׳אומלעגאלען אופן, אפגעניצטע און דערנאך געוואשענע און אנגעפרעסטע אמערי־קאנער זאקען. (ווער ווייסט, ווער ס׳האט אין לאדז אלץ געטראגען די רוזוועלטאווע׳ס זאקען!?)

בעלפער האט זיך אין די אלע 6 פאלען נישט מודה געווען, און געטענה׳ט, אז איינמאל האט מען איהם די זאקען אונטערגעווארפען, א צווייט מאל האט מען זיי, די זאקען פערגעסען אין זיין געשעפט, און – איין רעשטעל זאקען איז זיין געשמארבענער מאמעס...

משמעות, אז דאס געריכט האט אין די אלע מעשיות נישט געגלויבט, און ווייל זיי זענען געווען קנאפ איבערציינגענד, האט ער בעקומען פאלגענדען פסק דין: פינפטהאלבען חדשים אומ־בעדינגטען ארעסט, צו בעצאהלען 14,000 זל. שטראף, און אויב נישט — אנ׳ארט, נאך א יאהר ארעסט.

מערקווירדיגע צייטען אויף אונזער וועלטעל — זאקען זענען אזוי ביליג, און די שטראף פאר זיי איז אזוי גרויס!

פעדעראציע פון פוילישע יודען

צ. ה. פון דער פאלקס-פארטיי בעשליסט ארייננצוטרעטען אין דער פעדעראציע

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט איז דאנער־שטאג אין לאדז פארגעקומען א פלענאר־זיצונג פון צענטראל־קאמיטעט פון דער יודישער דעמאקרא־טישער פאלקס־פארטיי אין פוילען. צו דער זיצונג זענען געקומען אלע מיטגלידער פון ווארשא (12 פערזאן), פון לובלין, מעזריטש, טאמאשאוו, א.א. פון ווילנע איז אנגעקומען א בריף פון ד״ר צמח שאבאד און קאפלאן־קאפלאנסקי.

א חוץ א רייה ארגאניזאציאנעלע פראגען, האבן־ווערקער־ענינים און אנדערע, איז אויך בע־טראכט געווארען די־אלגעמיינע פאליטישע לאגע אין לאנד. נאך א לאנגע דיסקוסיע וועלכע האט אל־זייטיג אנאליזירט די יודישע לאגע און די מיטלען וועלכע עס דארפען אנגענומען ווערען אויף ארויס־צופיהרען די יודישע פאליטיק אין פוילען אויף א ברייטען מלוכה־שטאנד, ווי אויך צו שאפען די מעג־ליכע ארגאניזאציאנעלע פארמען כדי צו געבען דער ברייטער יודישער אינטעליגענץ די מעגליכ־קייט אנטיילצונעהמען אין א שאפענדער ארבייט לטובת די יודישע מאסען, וועלכע געפינען זיך ביים היינטיגען טאג אין זעהר א קלאגענדיגען צושטאנד — איז בעשלאסען געווארען אנצוווענדען אלע מיט־לען אויף צו שאפען א קאנסאלידאציע פון אלע יודישע געזעלשאפטליך ארגאניזירטע כוחות. אזוי ווי עס פיהרען זיך איצטער אונטערהאנדלונגען וועגען שאפען א פעדעראציע פון די פוילישע יודען איז בעשלאסען געווארען צו צושטעהען צו אזא פעדעראציע, וועלכע וועט בעשטיין פון יודישע פאלי־טישע, אידעאישע, אדער ווירטשאפטליכע ארגאניזא־ציעס. באזונדער וואלטען אין אזא פעדעראציע אויך קאנען ארייננגיין יחידים, וועלכע וועלען זיך שטעלען אויף א נאציאנאלער פלאטפארם, די ביידע פעדעראציע וואלט צוזאמענגעארבייט מיט די איצ־טיגע רעגירונגס־פאקטארען.

דער צ. ק. האט גענומען אין אכט די ווענ־דונג פון ד״ר צ. שאבאד פון ווילנע וועגען אנ־הויבען אן אקציע אויף צו בעשיצען יודען אויף ערד, צו ד״ר שאבאד איז ארויסגעשיקט געווארען א בעגריסונגס־דעפעשע.

בשעת דער מיטאג־הפסקה איז דער גאנצער פלענום ארויסגעפאהרען אין צווייטער גרויסע אויטא בוסען קיין קאלע וואו מ'האט בעזוכט די ביי־געד־עפענטע קינדער־קאלאניע פון „נותן לחם״.

די אנגעקומענע זענען זעהר ווארעם בעגריסט געווארען דורך דעם וויצע־פרעזעס פון „נותן לחם״ ה׳ ד״ר קלאק און פאר׳ן אפפאהרען האט אין נאמען פון אלע בעזוכער דער ה׳ מאג. מ. באלבעריזשסקי אין הארציגע ווערטער געדאנקט די פערוואלטונג פון „נותן לחם״ פאר זייער גלע־צענדען אויפטו און איבערגעלאזען א פאר צענדליג גילדען אויף די־סיגקייטען פאר די קינדערלעך.

נאך דעם ווי א ספעציעלע קאמיסיע פון אדוו. ווייצמאן און מאג. באלבעריזשסקי פון לאדז, און די ה״ה בורגאן און רעד. גראפמאן פון ווארשע האָ־בען איינשטימיג אויסגעארבייט אלע רעזאלוציע איז דער פלענום שפעט ביינאכט געשלאסען גע־ווארען.

קאטאסטראפאלע לאגע פון קראנקען־קאסע־שפיטאל אויף זאגייניקאווא

1 קראנקען־שוועסטער אויף 40 שווער־קראנקע. — פערזאנאל פערלאזט מאסענווייז ס׳שפיטאל. — אינסטרומענטען ווערען קאליע און ווערען נישטבענוצט. — טעראר אין שפיטאל. — קראנקען־קאסע־לייטונג מוז רעאגירען אויף דעם כאאס

ווי מיר דערוויסען זיך, געפינט זיך דער שפיטאל פון דער קראנקען־קאסע א.ב. פון מלוכה־פרעזידענט־מאשטשיצקי, אויף דער זאגייניקאווא גאס אין א קאטאסטראפאלען צושטאנד, כמעט אלע איינריכטונגען, די לאבאראטאריע, אפאראטען און קאסטבארע אפעראציע־אינסטרומענטען געפינען זיך צוליב נישט געהעריגער קאנסערווירונג און צוליב געלד־מאנגעל אין א צושטאנד פון קאליע ווערען און זענען נישט טויגן. דער פערזאנאל פערקלענ־נערט זיך פון טאג צו טאג. צוליב די קלאגעדיגע געהאלטען, וואס מאכען אויס... 40 זלאטעס א חודש. אפילו די אומיסטע כוחות, די א.ג. פראקטיקאנטקעס, פערלאזען מאסענווייז די אמטער, וועלכע זע־רען נישט בעזעצט פון אנדערע. אויף 40 שווער־קראנקע איז דא איין קראנקען־שוועסטער. די דאק־טוירים ארבייטען איבער די כוחות, וועלכע בעמיהען זיך ביי די דאזיגע טרויעריגע בעדינגונגען צו געבען די קראנקע מעדיצינישע הילף.

ס׳איז דא א גרויסער ספק, צי סוועט געלינגען די דאקטוירים צו דערהאלטען, און דאס קען געשעהען צוליב דער געשאפענער לאגע אין שפיטאל, וועלכע קען זעהר לייכט דערפיהרען צו א סקאנדאל, מחמת דער בלוי־איצטיגער שפיטאל דירעקטאר איז בעזייטיגט געווארען פון זיין אמט, און איז בעזעצט געווארען פון א צווייטען, וועלכער פיהרט אין זיין אייגענארטיגען רעזשים אזוי, אז דער גאנצער שפיטאל פונקציאנירט אין אן אטמאספערע פון טעראר און בעאונרוהיגונג. צוליב וואס דער גרעסטער טייל פון פערסאנאל פערלאזט דעמאנסטראטיוו דעם שפיטאל.

די געזעלשאפט און בפרט די לייטונג פון דער קראנקען־קאסע דארף בעצייטענס אנגעהמען מיטלען נישט צו דערפיהרען דעם שפיטאל צו א קאטאסטראפע !

זאל פילהארמאניע

דאנערשטאג, דעם 6-טען און פרייטאג, דעם 7 יולי, 9 אוונט

2 געזעגנונגס־אויפטריטע פון די

לאורעאטען פון קינסטלערישען טאנץ

אויספיהרער פון פראגראם:

RUTH SOREL ABRAMOWITSCH

בעשאנקען מיט׳ן 1-טען העכסטען פריז פון ה׳ פרעזידענט פון דער פוילישער רעפובליק.

GEORG GROKE בעשאנקען מיט א גאלדענעם מעדאל

ZIUTA BUCZYŃSKA בעשאנקען מיט׳ן פריז פון Towarzystwa Sztuk Pięknych

JULJA MARCUS בעשאנקען מיט א פריז פון דער רעדאקציע „Muzyka"

גענויערעס אין די פראגראמען.

בילעטען פון 1 זל. ביז 5 זל. שוין צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע טעגליך פון 11 פריה ביז 2 נאכמיטאג און אויך פון 5—7 אוונט.

קרימילאווער רבי איז לאדז

אין צוזאמענהאנג מיט דער התונה אין אלעקסאנדערער הויף, קומט היינט קיין לאדז דער קרימילאווער רבי. פון דאנען וועט דער רבי פאהרען אויף שבע ברכות קיין אלעקסאנדער. דער רבי וועט אין לאדז איינשטעהען ביי ר׳ מאיר בלומענפעלד, ציגעל־גאס 7.

געשטארבען דער פרעזעס

פון געזעלשאפטליכען לאקאטארען־פעראיין

(2) דער לאדזער געזעלשאפטליכער לאקאטארען־פערבאנד (פיעטריקאווער 51), האט בעקומען א ידיעה, אז עס איז געשטארבען דער לאנג־יעהריגער פרעזעס פון דעם דאזיגען פערבאנד, ד״ר ק. בוטשינסקי.

דער פערשטארבענער האט אנגעהויבען די לעצטע אקציע וועגען רעדוצירען דאס דירה־געלד

סוף פונם דערנער־וועג

פון אן אומגליקליכער אויסגעלאסענער פרוי

(א) נעכטען, זייגער 3 פארטאג, האט מען אין טויער אויף שרודמיעסקא 87 געפונען ליגען א פרוי מיט שוואכע סימנים פון לעבען.

דערנעבען איז געלעגען א פלעשעל מיט א ביסעל זאלץ־זויער, מיט וועלכען די פרוי איז בע־גאנגען זעלבסטמארד.

איידער נאך פאגאטאוויע איז אנגעקומען איז די פרוי געשטארבען, און איהר טויטער קער־פער איז איבערגעפיהרט געווארען אין פראזעק־טאריום.

פאליציי האט פעסטגעשטעלט, אז די זעלבסט־מערדערין הייסט יוזעפא מאטשעיעווסקא, 37 יאהר אלט, און אז זי וואוינט שרודמיעסקא 78.

די מאטשעיעווסקא איז געווען אן אלמנה, א פראסטיטוטקע.

לעצטענס איז עס איהר זעהר שלעכט געגאנגען, און דאס האט איהר געצוואונגען צו נעה־מען זיך דאס לעבען.

DOKTOR

H. WOŁKOWYSKI

צעגעלניאנא 4, טעל. 90-216

ספעציאל־ארצט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוואכע. אלע ארט אנאליזען, עלעקטראטעראפיע, בעהאנדלונג מיט קווארץ־שטראהלען.

נעמט אן פון 8—2 און פון 5—9 אוונט

בעזונדער ווארטע־צימער פאר פרויען.

דער רוח פון קערפער

סענסאציאנעל־עראטישער ראמאן

37)

די שרעק פון סעווערינא׳ן איז געווען אויס־גערופען נישט אזוי דורך דער שווערקייט פון איהר לאגע, ווי דורכ׳ן בעוואוסטזיין, אז זי קען נישט מעהר אליין דיספאנירען מיט איהר שיקזאל, וועל־כער האט זיך, דאכט זיך, אונטערגעארדענט איהר ווילען...

פלוצים איז ווירער די שרעק ענטריגען, און אין איהר האט זיך דערוועקט דער אינסטינקט פאר זעלבסטשוץ.

איינהאלטענדיג דעם הילפס־געשריי, וואס איז גרייט געווען ארויסצורייסען זיך פון איהר מויל, האט זי זיך א ווארף געטון צו אן׳אויטאמאביל, וואס איז פערביי־געפאהרען.

און גלייך האט עס איהר א ציה געטון אויף צוריק: היפאליט׳ס האנד האט זיך שווער ארויפגע־לייגט אויף איהר האנד, און זי האט זיך דערפילט, ווי א קאטארזשניק, וואס איז צוגעשמידט צו א טאטשקע.

היפאליט׳ס בעריהרונג האט ביי איהר צוגע־נומען די לעצטע כוחות.

— אמפער זיך נישט! — האט זיך היפאליט געלאסען אפגערופען — איך האב מיט דיר עפעס צו רעדען, און איך וויל רעדען. ווילסטו געהן אין א זייטיג ארט. קום־זשע מיט מיר.

און ער האט זי אוועקגעפיהרט אין א קליין שענקעל. וואס האט זיך טאקע דא געפונען אויפ׳ן פלאץ.

נישט געקוקט דערויף, וואס ער האט זי אפ־געלאזט, איז זי איהם געהארכזאם נאכגעגאנגען:

דאס קליינע שענקעל איז געווען ליידיג.

בלויז איין איינזאמער ארבייטער האט געזופט פאמעליך ביר. ער האט זיך דערביי אזוי פאסמא־קעוועט, אז היפאליט׳ן האט אנגעהויבען דורשטען.

היפאליט האט בעפוילען צו דערלאנגען פאר זיך וויין און דערנאך האט ער זיך געווענדעט צו סעווערינא׳ן:

— הארך־זשע מיך אויס אויפמערקזאם, מיין קרוין, און צווינג מיך נישט, איך זאל דיר 2 מאל איבער׳חזר׳ן איין זאך. אויב דו גלויבסט זיך אין דעם מ׳זאל דיר בעשטעטיגען, אז איך קען האלטען ווארט. טא גיב א פרעג אויפ׳ן מאנמארטר. ווער עס איז אזעלכער „היפאליט דער סיריער״.. און אויב דו האסט נישט קיין חשק, אז א בראך זאל זיין צו דיר, און צו דיין לייב און לעבען. — ס׳ווערינא האט דערפיהלט, אז א פראסט איז איהר אדורכגעלאפען איבער׳ן קערפער — טא הער אויף צו פראווען חוזק פון מארסעל׳ן.

ער האט פאמעליך דערטרונקען דאס גלאז וויין און זיך פערטראכט.

ווייזט אויס, עס איז איהם נישט לייכט אנ־געקומען ארויסצוברענגען אין ווערטער זיינע גע־דאנקען.

— דו מאכסט אויף מיר זעהר א גוטען איינ־דרוק — האט ער פארגעזעצט — און איך בין גרייט דיר אויפצוקלערען, וואס עס האנדעלט זיך. מאר־סעל איז א פיין יונגעל, און ער האט מיר גערא־טעוועט דאס לעבען. פערשטייסטו דאך שוין אליין, אז ער איז מיר טייערער, ווי אן׳אייגענער זוהן... ער האט אבער איין חסרון—דאס זענט איהר, ווייבער... אין דעם פאריגען יאהר, ווען נישט איך, אבער ס׳וועט זיין גענוג וועגען דעם צו רעדען! איך האב אליין געדארפט א קלעהר טון וועגען דעם, אז דאס בלוט וועט איהם א שלאג טון אין קאפ אריין... שוין דאן, ווען ער האט א פאדער געטון ביי מיר, אז איך זאל איהם דיך אפטרעטען. צי קען מען אבער אלץ פאראויסזעהן?... ווען אבער ער טוט אפילו נארישקייטען, בלייבט ער דאך א מאנסביל...

ער רעכענט זיך מיט גארנישט — און טוט ווי ער פיהלט... שוין־זשע מיינסטו, אז ער האט נעגלויבט אין די באבע־מעשה מיט דיין קראנק־זיין?.. ווען איך האלט איהם אזוי נישט איין, וואלסטו זיך היינט בעגעגענט מיט איהם. און נישט מיט מיר... איך האב עס נישט דערלאזט, ווייל ער איז ביי מיר א צו היציגער...

און ווידער איז ער פערזונקען געווארען אין א טיפער טראכטעניש.

סעווערינא׳ן האט זיך אויסגעוויזען, אז ער האט פערגעסען וועגען איהר.

— הכלל, — האט ער זיך לסוף אנגערופען — האסט מיך פערשטאנען.

ער האט ווידער ארויפגעלייגט זיין האנד אויף איהר פלייצע, א בליק־געטון אויף איהר מיט זיינע נישט־ריהרעוודיגע אויגען, און געזאגט:

— דארפסט זיך ענטשייסען. דאס איז די לעצ־טע ווארנונג.

אוועקגעהענדיג פונ׳ם שענקעל, האט סעווע־רינא געזעהען פאר זיך דורך דער פענסטער־שויב דעם שווארצען שאטען פון היפאליט׳ן.

אינסטינקטיוו האט זי זיך א קעהר געטון אין א זייט. דער סילועט פון דער דאזיגער שווערער פיגור האט זי געצוואונגען א ציטער צו טון.

עפעס האט געמוזט געשעהן, און וואס גיכער! סעווערינא האט דאס געפיהלט — איהרע נער־ווען זענען געווען מורא׳דיג אנגעשפאנט.

אויפ׳ן צווייטען טאג וואלט זי שוין געווען אין רשות פון צוויי מענער...

ביידע האבען זיי אויף איהר אנגעווארפען א פחד, און היינטער דער פלייצע פון איינעם האט זי געפיהלט דעם צווייטען.

זי איז שנעל אוועקגעלאפען אויף דער ווי־רען־גאס.

— איך גיי אוועק פון אייך — האט זי גע־מאלדען דער מאדאם אנאיס.

— האט איהר בעגעגענט אייער פריינד? ער נעהמט אייך מיט זיך אין אורלויב? — האט די מא־דאם אנאיס פונאנדערגעפרעגט.

איהר האט עס גארנישט אנגעהויבען איינצו־פאלען, אז סעווערינא וויל זי אויף שטענדיג פער־לאזען.

— יא, יא! — האט שנעל געענטפערט סעווע־רינא, ווענדענדיג אזוי־ארום אויסמיידען די ווייטער־דיגען קשיות.

אין דעם מאמענט, ווען זי האט גערעדט מיט מאדאם אנאיס, האט איהר ארומגעכאפט א ווילדער פערלאנג וואס שנעלער צו ענטלויפען.

זי האט אבער געפיהלט די נויטווענדיגקייט צו ענטלויפען נישט בלויז פון דער ווירען־גאס, נור אויך צו בעהאלטען זיך פון איהרע פערפאלגער.

זי האט געוואלט אוועקפאהרען פון היפאליטן און מארסעל׳ן.

ס׳איז דאך געווען זומער־צייט, און הגם פיער פלעגט ארויספאהרען אין אורלויב שפעטער, אזוי דאס געהמען אורלויב איצטער וואלט געווען פער־בונדען מיט גרויסע שוועריגקייטען, — האט זי דאך געוואוסט, אז איהר ווילען האט זיך אין די לעצטע חדשים שטארק פערהארטעוועט, און אז זי וועט זיין אורלויב שוין, יעצט, די מינוט האלען.

און ווידער האט זי די ליבע געצוואונגען צו פערבינדען אין איינס די ריינסטע צארטקייט און אייגעננוציגע מאטיווען.

(פארטזעצונג קומט)

קווארטעל-בילעטען אויף די באהנען פאר האנדעלס-פערמיטלער

פאדערט די לאדזער האנדעלס-קאמער

די אדמיניסטראציע-קאמיסיע ביי דער האנדעלס-קאמער, האט בעטראכט דעם פראיעקט וועגן הנחה-בילעטען פאר האנדעלס-פערמיטלער. די קאמיסיע האט זיך ארויסגעזאגט, אז פאר האנדעלס-פערמיטלער דארפען אויך איינגעפיהרט ווערען קווארטאל-בילעטען אויף אלע באהנען.

פארזיכטיג מיט טשעכישע באנקנאטען

אימפארטערען מוזען דאס וויסען!

מהמת דעם, וואס לאדזער סוחרים און באנקען שיקען קיין טשעכיען טשעכישע באנקנאטען אלס דעקונג פאר אימפארטירטע סחורות פון טשעכיען, מאכט די האנדעלס-קאמער אויפמערקזאם, אז די דאזיגע באנקנאטען ווערען אין טשעכיען ארעסטירט און ווערען פערשריבען אויף דער „געשלאסענער קאנטא". מחמת די דערמאנטע באנקנאטען זענען בעשטימט נאר אויף אינוועסטיציע-צוועקען אין טשעכיען. די סוחרים דארפען דעריבער שיקען טשעקען, נישט קיין באנקנאטען.

געשאסען אויף פאליציאנטען

בעת זיי האבען געפיהרט 2 ארעסטירטע תבואה-גנבים

(2) אין דעם דארף לאזשיסקא, בזעזשינער קרייז האט מען א לענגערע צייט אדורכגעפיהרט גנבות פון תבואה.

נאך א לענגערער אבסערוואציע האט מען ארעסטירט די צוויי תבואה-גנבים די פויערים וולאדיסלאוו גיושעווסקי און יאן מאזורעק.

בעת פאליציאנטען האבען זיי געפיהרט אין קאמיסאריאט אריין, האט מען הינטערוויילעכץ, פון הינטער א פלויט, געשאסען אויף די פאליציאנטען.

די שיסער האבען אבער קיינעם נישט געטראפען, און מען האט זיי באלד נאכגעיאגט און ארעסטירט.

זיי זענען: יוזעף לענארטשיק, א ידיד נפש פון מאזורעק'ן און יוזעף גיושעווסקיס א ברודער'ס זוהן פון וולאדיסלאוו'ן.

זיי זענען געווען שותפים פון די גנבים, און מיט'ן שיסען האבען זיי געמיינט אפצושרעקען די פאליציאנטען און העלפען זייערע שותפים אנטלויפען.

אויסגעלאזט האט זיך אבער גאר אנדערש, ווי זיי האבען גערעכענט, און די אליין זענען גאר פערהאלטען געווארען.

איצט דראהט זיי א שטאנד-געריכט פאר'ן שיסען אויף פאליציאנטען בעת'ן דערפילען זייער פליכט.

KALENDARZYK WYCIECZEK MORSKICH
Piątek — 21 lipca — Do Kopenhagi
Sobota — 22 lipca — Do Anglji i Holandji
Sobota — 29 lipca — Do Francji i Belgji
Piątek — 4 sierp. — Wokół Wielkiej Brytanji
Wtorek — 15 sierp. — Do Sztokholmu
Poniedziałek — 21 sierp. — Do Anglji i Belgji
CENY BILETÓW OD 100 ZŁOTYCH.
PASZPORTY ZAGRANICZNE ZBĘDNE.
INF. I SPRZEDAŻ BILETÓW: LINJA GDYNIA-AMERYKA
W WARSZAWIE, UL. MARSZAŁKOWSKA 116, TEL. 547-47
W GDYNI, UL. WASZYNGTONA, WE LWOWIE, UL. NA BŁONIE 2
W KRAKOWIE, UL. LUBICZ 3, W RZESZOWIE UL. GROTTGERA 1004

פון צענטראלען לאדזער הילפס-קאמיטעט פאר די קרבנות פון היטלעריסטישען רעזשים

די גאנצע קולטורעלע וועלט האט זיך פעראייניגט אין שארפסטען פראטעסט געגען ברוטאלען צוטרעטען פון דער מענשליכער און בירגערליכער ווירדע, געגען רואינירען און פולשטענדיגען פערניכטען די מאטעריעלע יסודות פון די יודען אין דייטשלאנד, וואס ווערט דורכגעפיהרט דורך'ן „בראונעם" רעזשים פון היטלערן.

די יודען אין פוילען, ווי די גאנצע פוילישע דעמאקראטיע, האט אין דער פראגע אנגענומען די איינציגע שטעלונג, וועלכע איז נאר געווען מעגליך. אבער מיט בלויזען פראטעסט, באריקאט און קאמף געגען היטלעריזם קאן מען זיך נישט בעגנוגענען.

צעהנדליגער טויזענדער יודען פון דייטשלאנד זענען געצוואונגען געווארען צו לאזען אויף הפקר זייער האב און גוטס, וואס איז אין פיל פאלען ערווארבען געווארען אין משך פון דורות, און זוכען א מקום מקלט אין אנדערע לענדער, נישט האבענדיג קיין שום מיטלען פאר דער ווייטערדיגער עקזיסטענץ.

אזוי ארום האט זיך אויך אין פוילען און אין אונזער שטאט לאדז געפינען א בעדייטענדע צאהל קרבנות פון היטלעריזם.

דער געבאט פון דער שעה, דער געבאט פון הארצען, אין נאמען פון די איידעלסטע מענשליכע סאלידאריטעטס-געפיהלען איז שנעל צו ארגאניזירען מאראלישע און מאטעריעלע הילף פאר די אומגליקליכע וואס זייער צאהל וואקסט מיט יעדען טאג.

און דערפאר פאדערט אויף דער צענטראלער הילפס-קאמיטעט פאר די קרבנות פון היטלעריסטישען רעזשים די גאנצע געזעלשאפט אמווארימסטען צו אונטערשטיצען אלע אונטערנעהמונגען פון קאמיטעט, וואס האבען דעם ציל צו שאפען א פאנד פאר די דאזיגע צילען און ער האפט, אז די בעקאנטע אפפערווילליגקייט פון די לאדזער יודען וועט אפילו אין די איצטיגע קריזיס-צייטען נישט פעריהרען און אז די איינוואוינער פון אונזער שטאט וועלען אויך דאס מאל זיין אין די ערשטע רייהען ביי דער זאמלונג לטובת די קרבנות פון היטלעריזם.

שפענדען ווערען אנגענומען: לאקשע „בני ברית" פעטריקאווער 90

מאגנשמערצען, מאגענדרוס.

פערשטאפונג, דארמליידען, גאל-געשמאק אין מויל, שלעכטע פערדייאונג. קאפ-וועהטאג, בעלעגט די צונג, א בלאס פנים ווערען שנעל דורכ'ן נאטירליך פון נאטירליכען ביטערוואסער

Franciszka Józefa

בעזייטיגט א גראז, אין אונטער קורץ פאר'ן שלאפען געהען צו טרינקען, עמפפעהלט פון דאקטוירים.

פון פארק „העלענאוו"

מיט גרויס ערפאלג ווערען געגעבען אין פארק „העלענאוו" די פריהמארגען-קאנצערטען, וואס ווערען ארגאניזירט דורך דער דירעקציע פון סימפאטישען פארק „העלענאוו". ווי געוועהנליך וועט אויך היינט זונטאג פארקומען א פריהמארגען-קאנצערט און 5 אזייגער אוונט א פאפולערער קאנצערט. 9 אוונט וועלען פארקומען ארטיסטישע אויפטריטען מיט'ן אנטייל פון ליבלינג פון לאדזער פובליקום יאנוש שטשיוויארסקי אין דער שפיץ. אין פראגראם: סאטירע, הומאר, באלעט און אקטואליטעטען.

לאדזער בערזע

נעכטען איז קיין אפיציעלער קורס נישט געווען נאר עס איז געהאנדעלט געווארען ביי פאלגענדע קורסען:

דאלאר — 6,96, פונט — 30,25, דייטשע מארק — 2,09, גאלד רובל — 4,87, גאלד דאלאר — 9,20.

קאמוניקאט וועגען דער ווילנער רעאל-גימנאזיע

די הויפט פערוואלטונג פון דער יודישער שול-ארגאניזאציע מעלדעט אלע איהרע פריינד, אלע אפטיילונגען פון דער שול-ארגאניזאציע, און אלע שולען, וואס זענען אנגעשלאסען אין דער ציש"א, אז אונזער מאטעמאטיש-נאטורוויסענשאפטליכע גימנאזיע אין ווילנע האט לויט דער פעראָרדנונג פון בילדונגס-מיניסטעריום פון 12 יוני 1933 (נומער 2. ז. 3367) בעקומען מלוכה-רעכט.

מעלדענדיג וועגען דעם אלע אונזערע אינסטיטוציעס און דער עלטערנשאפט, רופען מיר אלע פריינד צו שטיצען די גימנאזיע. מיר לייגען פאר אלע פריינד פון דער פראווינץ צו שיקען זייערע קינדער אין דער גימנאזיע. מיר רעקאמענדירען אלע אונזערע פאלקסשולען צו שיקען אין דער גימנאזיע אלע זייערע אביטוריענטען, וואס ווילען פארזעצען זייער בילדונג.

פאר די פראווינצער שילער איז דורך דער גימנאזיע ארגאניזירט א שילער-היים אונטער דער אנפיהרונג פון א גימנאזיע-לעהרער.

יודישע שול-ארגאניזאציע
יוני 1933. הויפטפערוואלטונג.

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 2 יולי 1933

10 גאטעסדינסט. 11,35 רעפעראט. 11.57 צייט-סיגנאל. 12.10 קאמוניקאט. 12,15 מוזיק, פריהמארגען. 2 קאנצערט. פון גראמאפאן-פליטען. 4 פראגראם פאר יוגענד. 4 30 קאנצערט. 5 רעפעראט. 5.15 פוילישע פאלקס-מוזיק — טראנסמיסיע פון טשעכאסשינעק. 6 גראמאפאן. 6 40 פערשידענעס. 6.55 ספארט-ידיעות פון לאדז. 7 „דער אידעאלער מאן" אוירידיע פון לעמבערג. 7.40 ספארט-קעסטעל, 8 קאנצערט. 8.50 אוונד-פרעסע. 10 טאנץ-מוזיק. 10 25 ספארט-ידיעות. 10.40 קאמוניקאטען. 10.45 טאנץ-מוזיק.

• • •

אויסלאנד

12.10 וויען — סימפ. קאנצערט. 7.30 פראג — אפערע 8 בוקארעשט — אפערע. 8.10 מינכען — אפערעטקע „מיקאדא". 8.30 מיילאנד — אפערע. 8.45 גענף — אפערע „ציגאנעריא". 9.05 דאווענטרי — קאמערעל-קאנצערט. 9.10 הילווערסעם — קאנצערט.

מעלדונג

גרינדונגס-פערזאמלונג פון עולים-פאכמענער

די אלע פאכמענער וואס האבען זיך פערעגיסטרירט אין סעקרעטאריאט פון „פועלי-ציון" ווערען אויפגעפאדערט צו קומען היינט זונטאג, דעם 2 יולי, פונקט 9 אוונד, צו דער גרינדונג פערזאמלונג אין לאקאל פיעטריקאווער 83.

ארגאניזיר-קאמיסיע.

Dr. med.
L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר הויט- און געשלעכטס-קראנקהייטען, מענער-שוואכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
אלע ארט אנאליזען.
נעמט אן פון 8—11 און 4—8 אוו. זונטאג פון 9—1 בייטאג
פאר אומבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען.

Dr. R.
Zalcwasser
CHIRURG — כירורג
ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17
נעהמט אן פון 1—2 בייטאג און פון 4—7 נאכמ.

אנהענגער און געגנער פון דער יודישער קאלאניזאציע אין עבר-הירדן

אראבישע מלוכות פערזאמלען זיך. — די פאשא'ס אין עבר-הירדן רייסען זיך ארום. — דער ישוב איז א"י פאר די דייטשע יודען. — די רעגירונג פאר די א"י'דיגע אראבער

(בריף פון ארץ-ישראל)

ביי אונזערע אראבישע שכנים האט זיך לעצטענס בעמערקט א לעבעדיגע טעטיגקייט. דער קעניג פייסאל פון איראק (מעסאפאטאמיע) איז אנגעפאהרען קיין איירארא און אויפ'ן וועג אפגעשטעלט ביי זיין ברודער, דער עמיר אבדאללא פון יענער זייט ירדן. דארט איז אויך געווען זיין עלטערער ברודער עלי עקס-קעניג פון העדזשאז.

דער קעניג פייסאל איז א טיכטיגער פאליטיקער און ווייס זיך צוצופאסען צו דער צייטווייליגער סיטואציע. בעת דער וועלט-מלחמה האט ער זיך קעציג ארויסגעכאפט פון אונטער דזשעמאל פאשאס אויגען, אנטלאפען צו זיין פאטער, דעם שאריף פון מעקא, און איהם בעוואויגען זיך אבצושליסען צו דער אנטאנט, געגען טערקיי. דער פאר האט די אנטאנט אנערקענט דעם פאטער אלס אומאפהענגיגען קעניג פון העדזשאז און איהם אליין, דעם יונגען פייסאל, געמאכט פאר קעניג אין סיריען, וואס איז מאנדאט-טעריטאריע פון פראנקרייך. ער האט זיך אבער נישט לאנג געהאלטען אויף דיין כסא-מלוכה. די שאוויניסטען פון דמשק האבען איהם געגען זיין ווילען פערוויקעלט אין א קאנפליקט מיט דער מאנדאט-מאכט, און פראנקרייך האט איהם פערטריבען פון סיריען. עקס-קעניגען זענען אויך געווארען זיין פאטער און שפעטער זיין ברודער, וואס האבען א צייט געקעניגט אין העדזשאז. נאר דער יונגער פייסאל האט געהאט מעהר מזל, מיט דער הילף פון ענגלאנד איז ער געווארען קעניג פאר'ם איצט זעלבסטשטענדיגען איראק.

די אראבישע אנטי-ציוניסטען אין ארץ-ישראל האבען אויסגענוצט די דאזיגע צוזאמענקונפט. און פערשידענע דעלעגאציעס זענען געפאהרען קיין רבת-עמון, דער הויפט-שטאט פון עבר-הירדן, כדי מקבל-פנים זיין דעם קעניג פייסאל, און דער הויפט בעטען ביי איהם הילף געגען דער ציוניסטישער ארבייט אין ארץ-ישראל. זיי האבען פערלאנגט זיין אונטערשטיצונג, ער זאל בעאיינפלוסען זיין ברודער, דעם עמיר פון עבר-הירדן, זיך אפזאגען פון פלאן איבערצוגעבען די יודען דעם באדען פון גור-אל-קבאר אין פאכט אויף 99 יאהר.

מען גיט איבער פון זיכערע מקורות, אז דער קעניג פייסאל האט געזאגט די אראבער פון ארץ-ישראל, אז דער ציוניזם איז א פאקט, מיט וועלכען ער דארף זיי זיך צו רעכענען.

אבער מיט דעם עמירס פערציכטען אויף דעם באדען, וואס דאס לאנד האט איהם געשענקט, איז די פראגע פון יודישע ארבייט אין עבר-הירדן נאך נישט ערלעדיגט און אינזער געגנער קענען איבער דער דאזיגער ברענענדער פראגע נאך נישט אריבערגעהן צו דער טאג-ארדנונג.

ווייל נישט בלויז דער עמיר אליין וויל, אז יודען זאל קומען און ענטוויקלען דאס לאנד מיט זייער געלד און פעהיגקייטען. כמעט די וויכטיגסטע אנפיהרער, גרויסע שייכען און הויפטען פון די שבטים, זענען געקומען צו דער איבערצייגונג, אז דאס לאנד נויטיגט זיך אין יודען — און אויב נישט, דראהט דאס לאנד א פולשטענדיגער רואין און אונטערגאנג.

דער ראש פון דער יודען-פארטיי איז א געוויסער פייז-פאשא. ער אליין איז א הויפט פונ'ם גרעסטען בעדואינער-שבט אין עבר-הירדן און איינגענטימער פון גרויסע שטרעקעס באדען. צו זיין פארטיי געהערען אויך א סך חשוב'ע שבטים און בעדואינער פיהרער. דאגעגען איז דער גרעסטער טייל פון די געגנער א פרעמדער עלעמענט, וואס איז געקומען פון ארץ-ישראל, סיריע און נאך ווייטערע אראבישע לענדער. ס'רוב זענען דאס אינטעליגענץ, וואס האפען, אז מיט זייער בילדונג וועט זיך, איינגעבען צו פערנעהמען רעגירונגס-שטעלעס און הערשען איבער די ארטיגע נישט-געבילדעטע איינוואוינער און בעדואינער. די דאזיגע עלעמענטען האבען געגרינדעט אין עבר-הירדן אן אראבישע עקזעקוטיווע, לויט דעם ביישפיל פון די ארץ-ישראל'דיגע אראבער, כדי צו בעקעמפען די יודען און דעם ציוניזם. אבער כדי צו פערדעקען זייער פרעמדקייט אין לאנד האבען די אוועקגעשטעלט בראש פון דער עקזעקוטיווע א שייך פון א בעדואינער שבט אין עבר-הירדן, א געוויסען טריא בע-פאשא. ווייזט זיך, אבער ארויס, אז דער דאזיגער טראבע-פאשא אליין שטייט אין נאהענטע בעציהונגען און פערהאנדלונגען מיט די פארשטעהער פון דער יודישער אגענץ.

אין ארץ-ישראל האט זיך ארגאניזירט א הילפס קאמיטעט פאר די דייטשע יודען, מיט דער אויפגאבע זיי אויפצונעהמען אין לאנד און העלפען געפינען זיי ארבייט פאר זיי נייע, פרייע עקזיסטענץ-מעגליכקייטען. איג'ם קאמיטעט זענען פערטרעטען אלע פארטייען פון ישוב. ביז איצט זענען געזאמעלט געווארען ביז איבער 10,000 פונט. דאס איז פערשטענדליך, נאך ווייניג פאר דער גרויסער אויפגאבע.

אבער מיר פערטרויען, אז דער ישוב וועט דער פילען זיין פליכט, לויט זייגע כוחות און נאך מעהר, עס מוז דא קאנסטאטירט ווערען דער פאקט, אז אין די לעצטע יאהרען גיט דער ישוב גרויסע ביישטייערונגען נישט נאר פאר אייגענע צוועקען, נאר אויך פאר'ן וועלט-יודענטום. דער ישוב, וואס מען פלעגט תמיד טענה'ן, אז ער איז נאר גענוואויבט צו נעהמען — איז לעצטענס געווארען א ברייטער שפענדער.

אין דער זעלבער צייט, בעת דער קליינער ישוב שטרענגט זיך אן איבער זיינע כחות צו שאפען מעגליכקייטען פאר דער איינוואנדערונג פון די דייטשע יודען אין לאנד — גיט די רעגירונג אויפ' בעהמען א גרויסע הלוואה פאר פערשידענע צוועקען. און דער יודישער ישוב, וואס בעטייליגט זיך אין די רעגירונג הכנסות מיט נישט ווייניגער פון 44 פראצענט — מעהר ווי דאפעלט פון זיין פראצענט-זאץ אין דער בעפעלקערונג, וועט אויך מוזען טראגען יאהרען לאנג דעם עול פון א מיליאנען הלוואה, פון וועלכער ער וועט קיין נישט האבען. עס הייסט, אז דער פלאן פון אנ'ן הלוואה פאר ארץ-ישראל, וואס סימפסאן האט בשעתו פארגעלעגט, איז צוריק ארויף אויף דער טאג-ארדנונג.

באר דאס גאנצע געלד וועט מען אויסגעבען פאר די אראבער: א האלבען מיליאן פאר זייער קאלאניזאציע, א האלבען מיליאן פאר אן אגראר-באנק, דאס איבריגע פאר א-אבישע שטעט און דערפער, וואו זיי זענען א מעהרהייט, ארער וואו זיי האבען די אויבע-מאכט אין דער מוניציפאליטעט-פערוואלטונג. פאר דער יודישער תל-אביב איז נישטא קיין פרוטה, און אויך נישט פאר טבריה, וואו דער בירגערמייסטער איז א יוד. אויך נישט פאר די יודישע קאלאניעס און דערפער, יודען קענען זיך אלין פערזארגען, זיי דארפען נאר טראגען דעם עול, געבען געלד — הנאה האבען דארפען אנדערע.

איש ירושלים.

פ א ר ק
Helenów

היינט, זונטאג, דעם 2 יולי
גרויסער פריהמארגען-קאנצערט
5 נאכמ. גרויסער פאפולערער קאנצערט
אין 9 א זייגער אָוונט אויף דער ביהנע קינסטלער מיט׳ן ליבלינג פון פובליקום
פון סימפאָנ. ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון **T. Ryder**
ארטיסטישע אויפטריטען פון בעקאנטען
Janusz Sciwiarski
אין דער שפיץ. — הומאר! — סאטירע! — באלעט! — אקטואליטעטען!

URODONAL
Zwalcza reumatyzm podagrę piasek skleroze
czyści nerki oczyszcza wątrobę i stawy łagodzi arterje i zwalcza otyłość
Do nabycia we wszystkich aptekach i skł. apt.
Przedstawicielstwo **Warszawa, Fredry 4.**

משנה חב״ד
מאת חיים יצחק בונין :: יצא לאור ספר שני
משנת האלהות
תוכן הענינים: מפתח. פ״א: יחוד האלהות. פ״ב: תורת הצמצום. פ״ג: תורת הספירות. פ״ד: תורת הבריאה יש מאי. פ״ה: תורת האותיות. לספר ראשון משנת הבינוני כב׳ יצא מוניטון בכל חוגי ישראל.
המכירה הראשית אצל המחבר:
Warszawa, Orla 15/7, Ch. Bunin P.K.O. 4752
Łódź, Aleja Kościuszki 29, Ch. Bunin.
מחיר הספר 2 ז. עם המשלוח 2.25. א וב׳ יחד 3.50. בחו״ל 2,50, א׳ וב׳ יחד 4 ז. הזמנה 5 עקזמפ. 20%. למוכ״ס 25%. בזקיפה לא ישולח.

גאניץ לאדז גיט צו רייניגען.
וואַשעי או׳ פארבען אין די בעקאַנטע אין לאָדז
כעמישע וועשעריי פון F.ROZENBERG
Łódź, Pomorska 7 i Piotrkowska 36
פערקלענערטע פרייזען! TEL. 167-49
אויספרישען און פרעסען א גארניטור 1.75 זל. הויזען 90 גר. פּעלטען 1.30 זל. עס ווערט בעזאָרגט די רייניגונג פון דער גארדעראָבע מיט א נאך ביז איצט נישט בעקאנט כעמיש מיטעל.
וואַשען א קאָלנער 20 גר. א העמד 80 גר. קומט און איבערצייגט אייך!

צו אלע שטעדט און שטעטלעך
פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט. ס׳ווערען געזוכט אויסשליסלעכע פארטרעטער אויף אן׳אנגעזעהענעם פראָדוקט, אין בילדונג ארטיקעל פון ערשטע נעברויך, נויטיג אין יעדער הויזליכער ווירטשאַפט. פערזענליכע פערטרעטער זאָלען זיך מעלדען צו פירמע
J. ŚMIŁOWSKI, ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA **92**, tel. 143-97

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
פרויען-קראנקהייטען און אקושעריע
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעהמט אן פון 4—8 אָוונד.

שייטלען
מיט פאריזער שרינדעי
ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט צו ביליגע פרייזען
אנדולאציע און מאניקור
ביי **קערש**, קווערא 15

קריינע אנאנסען
1 זלאטי אנ׳אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פון זאַפאַרט איבערצוגעבען אַן אַנגעצאַל-צימער פון 2 פענסטער מיט א בעזונדערן איינגאנג. צו ערפאהרען פעטריקאווער 31, וו. 6.
3455

א געוועלב מיט א וואוינונג אויף זשעלאזנא 7 פון זאפארט איבערצוגעבען, ביליג דירה-געלד. צו ערפאהרען ביי מאניק, זשעלאזנא 7.
3405

קויף און פערקויף
מאטארען עלעקטרישע, נייע און בענוצטע געלעגענהייטליך, ביליגסטע קוועלע. אויסבעסערונג, איבערוויקלונג פון מאטארען, דרעקסלען פענטילאטארען, אויסארבייטונג פון אויפרודערער, קאלעקטארען, עלעקטרישע אינסטאלאציעס Inż.Reicher Południowa 28 tel. 21-000
3466

צוליב אבריזע ביליג צו פערקויפען א מאהאגאני שלאפצימער, קרעדענס, 2 טישען און 6 שטיהל, קוכען-מעבעל און פערש. אנד. זאכען. פילסודסקיעגא 76 דער וועכטער ווייסט אנווייזען.
3492

פערשידענעס
איך האָב פערלוירען פערזענליכע דאָקומענטען און א פ.ק.א.-ביכעל אויפ׳ן נאמען פון יוסף קראַוויעץ. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אבצוגעבען פיעטריקאָווער 46 צו קראַוויעץ.
3487

איך נעהם אן אלערלייא בעשטעלונגען און רעפאראציעס פון זאָקען, ספארט און טריקאטאזש - מאשינען, צו ביליגע פרייזען L. Tron, Brzezińska 6

8-וונג, לעטניקעס אין ווישניאווא-גורא
איז צו בעקומען דעם
„נייעם פאלקסבלאט"
פון 8 א זייגער פריה ביי יאמניק, ווילא קאוואלע.
עס ווערט אויך אבגעשיקט אהיים.

פרייע פאסטענס
א שיך-פערקויפערין ווערט געברויכט פיעטריקאווער 17, ביי אדערבערג.

אנ׳אינקאסענט געזוכט, געזיכערט פענסיע 50 זל. וועכענטליך, מוז בעזיצען 6000 זל. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמ. פון דער צייטונג.
3502

א קוואליפיצירטע שניידערין ווערט געזוכט אלס שותף׳טע. איך בעזיץ א וואוינונג מיט געהעריגער איינריכטונג אין א גוטען פונקט. אפערטען אונטער „M." אין אדמינ.
3446

לאקאלען
4 צימער און קיך מיט אלע בעקוועמליכקייטען פון זאפארט צו פערמיעטען פאמארסקא 57, אויך גרויסע שאפעס.

א גאלדענער האנדעלס-פונקט! א פראנט-קעלער פאר א שוסטער, ווי אויך א גרויס געוועלב אין הויף, צירקא 60 מעטער אויף א ווערקשטעל וויל איך אבגעבען פאר א נידריגען פרייז אהן אפטרעט-געלד. צו ערפאהרען קאשטשעלנא 3, ביים זייגערמאכער.

צו פערמיעטען איינצעלנע שטיבען אויף פראנציסקאנער גאס. צו ערפאהרען אויף פאמארסקא 35, ביי א. צוקערמאן.

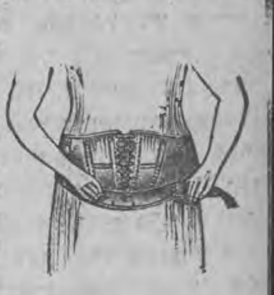

זיכערע הילף און א רפואה!
אהן אפעראציע, אהן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערגיפטונג פאר קראנקע אויף ברוכען, פאר מענער, פרויען און קינדער. פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויקערס און פיס.
פערלאזט נישט די קראנקהייט, ווייל דיר ווינקעל-ברוך ווערט גרויס ווי א וואַשען קאָפ, און עס פאלט אריין אין דעם פיס איז דער קראנקער אין א גרויסער סכנה, דורך פערדרייען די קישקעס ווערט ער בראנדיג און שטערבליך. ספעציעלע גומענע הייל-באנדאזשען בעזעמיגע; זיכער דעם שווערסטען ברוך, אויך פאר הויקערס, ליימוגנגען ספעציעלע הייל-גארסעטען און אפאראטען פאר פערקרימטע פיס און פלאטפיס, ווי אויך קינסטליכע גומענע פיס.
עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוונט.
אייניציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט
Specialist Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, tel. 221-77, front, parter.
בעמערקונג: דאס פערזענליכע ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. דיפלאמען האבען אויסגעשטעלט פאלגענדע אוניווערזיטעטס - פראפעסארען: פראפ. ד״ר באראנטש, פראפ. ד״ר י. מארישלער, פראפ. דר בר. קיעלאנאווסקי און אויך אנדערע.
מיר נעהמען אויך אן פערזיכערטע פון דער קראנקען-קאסע.
דאנקזאגונג.
איך דריק אויס מיין הערציגסטען דאנק דעם ה׳ דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10 פאר זיין אויסקורירען מיך פון א ברוך-קראנקהייט דורך דיין גומען בענדאזש.
(—) יאסעק זילבערשיץ, לאדז: פראנציסקאנער 56.

לעטשניצע
כראבראגא 4 רוג זגערזשער 87
נעהמט אן קראנקע פון אלע ספעציאליטעטען
וויזיט 3 זל.
וועגעראלאגישער קאבינעט.
3377

כירורגישער קאבינעט
Dr. Szreiber
איז געעפענט איבערגעטראגען אויף
Narutowicza № 9
tel. 122-95.
אפעראציעס, אפאטעגקעס, המלט ושילאקעס או״ח הייל-אנשטאלט-פרייזען.

פענסיאנאט ווינער
[illegible] לאוונא
נייע אטוואצק
געעפענט
[illegible]ילע ה׳ שעראדזקי איז
[illegible]מפפעהלט: זוניגע צימערן אין אלטען טרוקענעם סאסנאווען וואלד.
[illegible] שמאקע קיך, אויף פערלאנג [illegible]עטישע. ביליגע פרייזען.
[illegible]אר קינדער אונטער דער אויפזיכט פון דער לעהרערין פון דער שולע „חבצלת" פרעליין ווארשאוויאק
[illegible]דריא-פלאזשע. צו ערפאהרען אויפ׳ן ארט אין לאָדז, פילסודסקיעגא 27 ביי ווינער.
[illegible]ירעס: גראָוונא (ביי דאווידש) נײַ-אטוואצק [illegible]נסיאנאט ווינער.
3035

LECZNICA PRYWATNA
Położniczo - Ginekologiczn[a]
Dra med. S. Druebin[a]
6-Sierpnia 15/17, tel. 153-10 I i II [illegible]
godziny przyjęć w lecznicy od 10—[illegible]
codziennie. PORADA 5 Z[ł]
Pryw. mieszk. Piotrkowska 124, tel. 213-[illegible]
godziny przyjęć od 4–6. 376[illegible]

SZPITAL POŁOŻNICZY
św. ELŻBIETY
w Łodzi, ul. Narutowicza 60
przyjmuje do porodów; ceny niskie. Poród z 10-cio dniowym pobytem od zł. 100.— do 150.— 200.— zależnie od klasy. 3489

הויזירער
הערען און דאמען ווערען געזוכט צו פערקויפען אַן ערשטקלאסיגען ארטיקעל פון ערשטען געברויך, וואס איז נויטיג אין יעדער איינציגער הויז-ווירטשאפט. דער ארטיקעל איז א נייער און בילינער און ביי אַן׳אינטעליגענטער ארבייט קען מען פערדינען א גרויסען פערדינסט. צו ערפאהרען פעטריקאווער 92, רעכטע אפיצינע, 2-טער איינגאנג, וו. 46 פון 3—8 אוונט. 3496

פראנט-געוועלב
איבערצוגעבען אויף נאַוואָמיעסקא. צו ערפאהרען אין אדמינ. פון דער צייטונג.

פערקויפער אויף ראטעס!
א געזיכערטע עקזיסטענץ ביז 1000 זל. מאנאטליך. אינפארמאציעס ערטיילט:
Tow. Bankowe w Grodnie, Hoovera 9.

לעכער אויף דער מאשין
ווערען אנגענומען אויסצונייען ביי
ג. נארדמאן, שרודמיעסקא 8

לעטשניצע
פון דאקטוירים ספעציאליסטן און דענטיסטישער קאבינעט
11 בזשעזשינער 11
טעלעפאן 137-63
עס נעמען אן דאקטוירים ספעציאליסטן שיפמאן, וואלינסקי, שמירגעלד, קערשנער, שמעראווסקי, סלאבאדסקי, זאלצוואסער, איציקזאן, סראסאווסקי, יאסובזאן און דענטיסטין סטאראפאלסקא.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט"
די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

Poradnia
WENEROLOGICZNA
פון דאקטוירים-ספעציאליסטן
זאוואדזקא 1
גאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער.
קווארץ - לאמפען, עלעקטרישער הייל-קאבינעט.
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אוו. פון 11—4 נ״מ נעמט אן א פרוי-דאקטאר נאר קינדער און פרויען, זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמ. בעזונדערע ווארטע צימער פאר פרויען.
וויזיט 3 זל.

לעטשניצע
זגערזשער 17
נעהמט אן קראנקע אין אלע ספעציאליטעטן
פון 9 פריה ביז 7 א זייגער אוונט.
וויזיט 3 זל.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה
טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו״ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען
טעקסט—40 . . . . . 60 4
טעקסט—12 18
אויסער דער שטארט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

פעהלערן, וועלכע ענדערן נישט דעם פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טער מין פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמינ. איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg
Czcionkami i druk. rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman